REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nox. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppelika Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicări mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Numĕr de Duminecă 37)

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 201.—Anul LXIII. **Brașov, Sâmbătă-Duminecă 10 (23) Septemvrie.** **1900.**

Tisza și naționalitățile.

Erăși s'a adus în discuțiune cestiunea naționalităților de către un deputat și vechiŭ ministru unguresc. Locul unde s'a vorbit despre ea e Oradea mare și persóna, care a vorbit se numesce Coloman Tisza. Atâta ajunge ca sĕ scim înainte în ce înțeles și cu ce inimă a fost discutată acéstă mare și gravă întrebare.

O scie fórte bine mic și mare, că Coloman Tisza nu e omul, care sĕ fiă în stare a vorbi cu dreptate pentru causa naționalităților, orĭ a ținé chiar un discurs favorabil lor, deși Maghiarii îl numĕră între bărbații lor de stat cei mai de frunte. Dér décă chiar și bĕtrânul Tisza, care a guvernat timp de 15 anĭ aceste țĕrĭ ca ministru-președinte, se îndeletnicesce în darea de sémă, ce a făcut'o alaltăerĭ alegĕtorilor sĕi din Oradea, cu cestiunea naționalităților, atuncĭ trebue sĕ credem și noi, că în Ungaria încă esistă acésta cestiune și că prin urmare mamelucul Pahomie a vorbit un mare neadevĕr, când a susținut pentru a sĕ lingușì pe lângă stăpânii sĕi, că în Ungaria nu mai esistă o cestiune a naționalităților. Décă Coloman Tisza, care, pe când era la putere, se lăuda, că va sdrobi naționalitățile, vine acum și recunósce, că cestiunea naționalităților nu numai că stă încă în picióre, dér că ea se află chiar sub influința așa numiților ultraiștĭ séu cum li-se ḑice în limbagiul ḑilnic „agitatorĭ“, atuncĭ trebue sĕ-i credem pe cuvênt.

Inainte de tóte suntem datorĭ a constata, că prin mărturisirea lui Coloman Tisza este dovedit faptul, că naționalitățile sunt încă viue și că prin urmare pofta lui de a-le sdrobi e încă departe de a-se fi împlinit. Din discursul lui se vede însĕ, că nicĭ astăḑĭ nu s'a lăpĕdat încă de acea poftă scelerată și că sperézà încă, ca de-aci încolo va succede politicei de desnaționalisare sĕ nimicéscă esistența națională a popórelor nemaghiare din acest stat.

Va sĕ ḑică cestiunea naționalităților esistă și Coloman Tisza o vede în influința ce o au asupra poporului conducĕtorii și fruntașii sĕi naționaliștĭ, pe carĭ îi numesce scurt „ultraiștĭ“. Când poporul va rĕmâné fără conducĕtorĭ, când nu va mai fi nimenĭ, ca sĕ-i mai vorbéscă de drepturĭ și de program național, când va fi lăsat cu totul pradă lăcomiei și volniciilor contrarilor sĕi, atuncĭ va înceta erășĭ cestiunea de naționalitate.

Așa crede Coloman Tisza și decĭ se întrébă, ce sĕ facă șoviniștii Ungurĭ ca sĕ ajungă la acest resultat? Și lucrul naibii, Coloman Tisza, rĕspunḑênd la întrebare, nu cunósce decât drepturĭ ale Ungurilor dela putere și datorii ale „cetățenilor“ din sînul naționalităților nemaghiare. De drepturile acestor cetățenĭ însĕ puțin îi pasă și de drepturile naționalităților, ca individualitățĭ deosebite naționale, nicĭ că vrea sĕ audă.

„Noi“, ḑice Tisza, „*avem dreptul* sĕ pretindem dela fiă-care cetățen al patriei sĕ fiă fiu credincios al statului unitar național maghiar și *sĕ-și împlinéscă datoria* sa față cu el. Pe cei ce vor face astfel, vom căuta ai atrage și pe cale socială, pe ceilalțĭ îi vom prigonì cu nemilósa rigóre a legei“.

Așa-dér celor ce se vor pleca dinaintea volniciilor, nedreptăților și ilegalităților și vor sĕruta varga, cu care sunt bătuțĭ, li-se va concede din grația șovinistă sĕ se apropie de códa mesei, la care benchetuesc și chefuesc Tisza și soțĭ.

Frumósă dreptate le pune în vedere Coloman Tisza, pe care și acum îl chinuesce pofta diavolésca de-a sdrobì naționalitățile!

Omul își propune, dér Dumneḑeu dispune. Și așa se va întêmpla fără îndoială și cu acele pofte nesățiose de distrugere a tot ce nu e unguresc, pe carĭ le-a crescut marĭ sistemul nenorocit Tisza, care a lăsat frêu liber șovinismului desmățat și sĕlbatic, care a dat nascere tuturor nedreptăților și volniciilor, înlocuind emulațiunea nobilă dintre popóre pentru înaintare cu distrugĕtórea ură și luptă de rassă. Inzadar s'a svêrcolit Coloman Tisza, înzadar a amenințat, a lovit și a prigonit, căcĭ planul lui negru față cu naționalitățile nu s'a împlinit și nu-l vor vedé împlinit nicĭ copiiĭ și nicĭ nepoții lui, nicĭ fiiĭ fiilor acestora. Și familia lui se va puté stînge în cursul vremurilor, nicĭ-odată nu va înceta însĕ a bate pulsul vieții naționale a popórelor ce alcătuesc acest stat, căcĭ viața unui popor nu atêrnă dela bunul plac al tiranilor lui marĭ și micĭ.

Sĕrbările din Blașiŭ.

In primele trei ḑile ale sĕptĕmânei acesteia s'au dat în Blașiŭ, centrul metropoliei române unite, un șir de frumóse festivitățĭ din incidentul aniversării celor două sute de anĭ trecuțĭ dela unirea cu Roma. Cu ocasiunea acésta s'a ținut un Sinod provincial, la care au participat toțĭ archiereii românĭ unițĭ și un numĕr destul de însemnat din clerul fruntaș al Metropoliei și al celor trei diecese sufragane.

Lunĭ a fost o ședință pregătitóre a Sinodului, la care au participat toțĭ părinții sinodalĭ în frunte cu I. P. S. Sa Metropolitul. Cu ocasia acésta sinodaliștii au făcut promisiunea solemnă, că nu vor destăinui nimic din lucrările Sinodului.

Séra orașul a fost frumos iluminat. Pe la 7 óre un conduct imposant de torțe a plecat din capul de jos al stradei celei marĭ și, în sunetul musicei, traversând strada-mare și strada tipografiei, a încunjurat piața și s'a dus spre reședința metropolitană. Ajuns aicĭ, conductul se opri în pórta reședinței, unde era ridicat un podiu, pe care ocupau loc Metropolitul, Episcopii și episcopul romano catolic din Alba-Iulia G. Majlath, care încă a sosit în acea ḑi la Blașiŭ dimpreună cu secretarul sĕu și cu doi canonicĭ. După-ce au încetat urările puternice de „sĕ trăéscă“, d-l medic archidiecesan Dr. Alesandru *Pop* a vorbit în numele orașului, salutând pe archierei.

Vorbirea d-lui Dr. Al. Pop.

Inalțĭ Prea Sfințițĭ! Opt-spre-ḑece vécurĭ sunt, de când din eterna cetate mândre legiunĭ au fost trimise ca sentinelă la Porțile Orientului. Roiul negru al popórelor însĕ sparge aceste porțĭ și aquilele romane sunt sdrobite de copitele hórdelor neînfrânate. Sĕlbaticii curg ca pĕcatul, rĕstórnă imperii, nimicesc prin sabie și foc frumósele cetățĭ și civilisațiunea a mii de anĭ este nimicită.

Colonia romană se credea pustiită, ștérsă de pe fața pămêntului, Provedința divină însĕ în locul legiunilor dispărute i-a dat o armată de apĕrare cu mult mai puternică, care fără săgețĭ înveninate, fără arme sdrobitóre, fără tunurĭ nimicitóre, ci numai sub stégul blând al sfintei crucĭ și cu puterea evangeliei a condus'o prin întunerecul timpului. Preoțimea pe lângă acéstă falangă sacră mânată numai de credința creștinéscă și iubirea de neam, a sciut sĕ-șĭ apere turma încredințată, a sciut prin urgia vremurilor de grea încercare sĕ păstreze cu scumpĕtate limba și datinele străbune.

O națiune reînviată anunța acum 200 de anĭ bĕtrânei Rome esistența sa și prin zala unirei se restabilesce érășĭ legătura între mamă și fiică. O lumină dulce și feerică revarsă peste tótă românimea. Un popor sincer și doritor de lucru se scólă în diminéța vieții. Archierei iluștri, carĭ providențial de-arêndul au condus corabia sfintei nóstre bisericĭ, au șters lacrimile și miseriile vécurilor trecute. Prin așeḑămintele și instituțiunile lor culturale au deslipit un

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Românii din Basarabia.

Citesc o carte scrisă de un autor rus cu autoritate recunoscută în literatura țĕrei sale, și gust cu multă plăcere observațiunile acestui om sincer, care, lucru rar, descrie pe Românul din Basarabia în cele mai frumóse cuvinte de laudă cu privire la originea lui latină și la bunul sĕu caracter. Cartea este nouă (din 1899), censurată, decĭ nu s'au strecurat neadevĕrurĭ în ea, carĭ de sigur ar fi fost forfecate. Și cu atât mai mult mĕ miră acésta, cu cât acuma câte-va lunĭ o gazetă rusă făcea strașnică răfuială Românilor, carĭ, la congresul orientaliștilor dela Roma, au avut curajul sĕ spună, că sunt latinĭ. Ĕtă în ce terminĭ caracteriséză și descrie bine-cunoscĕtorul acesta pe Românii din Basarabia:

„Moldovenii Basarabenĭ sunt robuștĭ și musculoșĭ, cu piepturile pârlite de arșița sórelui, cu privirea inteligentă și cu fețele liniștite. S'ar puté asĕmăna cu Malorusul, însĕ esaminând mai de aprópe pe Moldovean poțĭ ceti în trăsăturile fine ale feței sale pe urmașul rassei latine. In Basarabia de rĕsărit deja adevĕratul tip al Moldoveanului începe sĕ dispară. Iérna, când Nistrul este înghețat, se stabilesc adevĕrate petrecerĭ între Românii din Basarabia și Rușii din Podolia, și pe tot lungul Nistrului s'au încuscrit cele două rasse diferite, tindênd a se contopì cu timpul cu desĕvêrșire. Pe malul Prutului din contră, Moldovenii îșĭ păstréză tipul lor adevĕrat; tip roman cu ochii negri, cu pĕrul negru creț, nasul roman; și tóte aceste îțĭ dau o vie imagine despre forul roman. Femeile au tipul matronei romane, cu severele ei trăsăturĭ și cu marii ochĭ negri de Italiancă. Bărbații mai pórtă încă pantalonĭ crețĭ băgațĭ în cisme séu ghete, mintean scurt și căciulă de óie, chiar vara pe cele mai marĭ căldurĭ; femeile n'au schimbat încă rochiile țesute de casă; contrar cu Moldovenii de pe lângă Nistru, care au adoptat portul evreesc, deja de mult“.

Voind mai departe a demonstra originea Moldovenilor, ḑisul autor vorbesce de limba Moldoveană, care pe lângă mulțimea de cuvinte strĕine ce coprinde, șĭ-a *păstrat totușĭ perfect caracterul limbei latine*, filologii găsesc în ea multe cuvinte și espresii, care au dispărut deja din literatura latină. Poporul păstréză cu multă sfințeniă *obiceiurile romane* cu privire la căsĕtorii.

Cine a visitat provinciile cele mai tăcute ale Italiei, ar puté găsì o complectă identitate între locuitorii acelor provincii și Moldovenii Basarabenĭ. Uneltele de agricultură, modul de înjugare al vitelor, aceleașĭ carĕ, căruțe, în căsnicie, în bucătărie, în țesătorie, — te mirĭ prin ce minune au sburat și ajuns aci pacĭnicii Românĭ din Basarabia din cine scie ce tăcută provincie Italiană pe malurile Nistrului și ale Prutului. Autorul afirmă, că a vĕḑut covóre aduse din Campania (Italia), carĭ nu se deosebeau întru nimic de țesăturile moldovene.

Poporul îșĭ păstréză legendele și le povestesce cu multă naivitate. Scriitorul găsesce fórte mare asemĕnare între aceste legende și creațiunile lui Bocaccio.

Vorbind despre firea simțitóre a Românului, îl numesce născut poet și pictor, căcĭ chiar pe deșerturĭ el găsesce subiecte de inspirații. Rusul nostru nu a cunoscut nicĭ un popor, care a sciut sĕ-șĭ aranjeze cu atâta gust căsuța, grădinița etc., un comfort atât de poetic.

Și décă mai întâlnescĭ rar câte-un sătișor lipsit de plantații, de estetică etc., acesta se datoresce deselor învasiunĭ turcescĭ și tătare, ce a înfruntat vitézul Moldovan.

Admirând curățenia ce ține Moldoveanca în casă, el numĕră pe Basarabenĭ după Nemțĭ în privința acésta.

Moldoveanul îșĭ împarte locuința în 3 încăperĭ. Una pentru musafirĭ, (óspețĭ), ḑisă camera mare, de o curățeniă ideală, cu pĕreții ornațĭ de țesăturĭ de casă cu desemne frumóse, cu un pat încărcat cu perne și haine, carĭ forméză zestrea fetei celei mai marĭ, apoi icóna nelipsită, dimpreună cu portretele Impĕratului și Impĕrătesei, judecata viitóre, iadul și raiul etc., o întrégă galerie.

Găsesce pe Moldovean liniștit, binevoitor, ospitalier și desinteresat; dér și de o leneviă neesplicabilă.

Autorul nu-șĭ esplică cât este de mult Românul iubitor de pace; acest popor rĕsboinic de altă-dată...

popor întreg de glia seculară. Prin numărul cel mare al fundaţiunilor au uşurat grijile a mii de părinţi. Un popor helot în scurtă vreme a fost prefăcut într'un neam apt de ori-ce cultură. Din un câmp plin de polomidă au făcut o frumósă grădină; dintr'o şură dominală au făcut un oraş mândru cu superbe institute.

Prea bunî şi Sfinţî Părinţî! Constatând acestea, cu veselă inimă implorăm bunătatea şi spiritul înaltului creator, ca naia sfintei nóstre biserici condusă de nemuritorii înaintaşi înzestrându-o cu puternice panţere, s'o puteţi mulţi ani cârmui spre limanul dorit.

După rěspunsul I. P. S. Sale Metropolitului, conductul a plecat reîntorcêndu-se în aceeaşi ordine.

La ora 9 séra óspeţii s'au adunat la otel „Univers", unde au făcut cunoscinţă unii cu alţii.

Numěrul óspeţilor sosiţi la Blaşiŭ pentru a participa la serbări a fost fórte mare, şi nu numai din archidiecesă, ci şi din diecesele sufragane.

Despre decursul sěrbărilor de Marţi, raportorul nostru ne scrie următórele:

Blaşiŭ, 18 Septemvrie n. 1900.

(Raport special al „Gazetei Transilvaniei".)

Serviciul divin.

Din ḑori de ḑi trésurile dau de scire, că a sosit ḑiua mult aşteptată a jubileului de 200 de ani al unirii. Inainte de órele 6 umbla mulţimea în sus şi 'n jos pe strade, aşteptând cu nerăbdare începutul s-tei liturgii, ce avea sě urmeze la órele 8, celebrându-o Metropolitul cu Episcopii sufragani, cu membrii sinodali şi cu alţi preoţi de frunte din archidiecesă. Indată se desface o cale frumósă aşternută cu verde şi pe margini împodobită cu arbori, dela Catedrală şi până la castelul metropolitan. La órele $7^1/_2$ studenţimea gimnasială sub conducerea profesorilor de clasă a făcut spalir dela Catedrală până la pórta reşedinţei.

La órele 8 între sunetele armoniόse şi pětrunḑětóre ale clopotelor au plecat din curtea metropolitană la s-ta liturgiă cu procesiune. Ordinea procesiunei a fost următórea:

a) A condus mersul un lector cu crucea metropolitană, asistându-i doi acoliţi cu luminile aprinse.

b) După aceea au urmat teologii seminariali în şir de câte doi.

c) După teologi 50 de preoţi din archidiecesă şi din diecesele sufragane.

d) Au urmat canoniştii şi teologii Sinodului.

e) Notarii şi secretarii Sinodului.

f) Protonotarii Sinodului.

g) Au venit apoi deputaţii capitulelor, după timpul promoţiunei episcopului lor.

h) Apoi au urmat diaconii cu dicherion şi tricherion şi cu cădelniţe.

i) Acestora le-a urmat capitulul metropolitan în corpore îmbrăcat în ornate sacre şi alţi preoţi designaţi spre a concelebra s. liturgie.

k) Apoi păşeau Episcopii Dr. Szabo, Dr. Radu şi episcopul Majlàth, care însě n'a servit.

l) Şi în fine mergea Episcopul Pavel cu Metropolitul Mihalyi, acesta cu crucea în mână.

Intrând Episcopii în catedrală, corul a intonat: „Ětă preotul cel mare", ér după aceea s'a cântat „Impěratul cerurilor" Apoi concelebranţii au intrat în altar, afară de Episcopi. Indată Metropolitul şi Episcopii şi-au luat timpul recerut spre pregătire înaintea uşei impěrătesci; după pregătire Metropolitul şi Episcopii s'au îmbrăcat în ornatele pontificali în Presbiteriu. După îmbrăcare s'a început s. liturgiă, la care cântările le-a esecutat cu mare precisiune şi bună pregătire corul d-lui *Iacob Mureşianu*, escelând în deosebi în cântarea pricesnei, care a frapat pe toţi ascultătorii. La finea s-tei liturgii s'a cântat „Doxologia cea mare".

Predica ocasională a rostit'o Esc. Sa Domnul Metropolit. In frumóse cuvinte, plin de emoţiune, ce a stors lacrimi, a caracterisat pe marele şi nemuritorul Archiereu Atanasiu, sub care s'a făcut unirea. A arătat starea preoţimei de pe acele vremi, şi aminti despre zelul, luptele şi suferinţele lui Atanasiu, scoţindu-i în relief meritele câştigate pentru biserica unită.

Finind Escel. Sa Metropolitul ceti în limba latină epistola Sânţiei Sale Papa Leo al XIII-lea, dispunênd apoi ca sě se cetéscă şi în traducere românéscă. Acésta s'a făcut prin canonicul metropolitan *Dr. Vasile Hossu*, ér după aceea toţi au îngenunchiat şi Metropolitul li-a dat binecuvêntarea Papei.

Epistola Papei Leo al XIII.

Ětă în întregul sěu în traducere românéscă epistola Papei adresată I. P. S. Sale Metropolitului:

„Indreptăţită aflăm bucuria Ta şi „a turmei tale pentru apropiata împlinire „a seculului al II-lea de când Părinţii voştri „au încheiat Unirea cu Scaunul Romei. „Deórece atât faptul însuşi al uniunei „Vóstre cu Noi, cât şi deosebita statornicià din tot timpul trecut în propusul „şi în credinţa jurată a ginţii vóstre, dovedesce, că îndurare a făcut Dumneḑeu „ cu voi şi prevestesce, că tot acésta o „va face El şi în viitor. Ěr ca bucuria „generală sě fiă şi mai mare, cu drept „cuvênt reamintiţi bunăvoinţa, ce pururea „au arătat'o pontificii romani faţă de „naţiunea vóstră. Şi într'adevěr, dela „Inocenţiŭ XIII până la Noi, ei nici „odată n'au încetat a vě întinde mulţime „de binefaceri, pe cum şi a încerca tóte, „ce ar fi spre strălucirea şi folosul bisericei vóstre. Inmulţitu-vi-s'au scaunele „episcopesci; întăritu-vi-s'au Sinódele; „împodobitu-s'a Scaunul Făgăraşului cu „demnitatea de Mitropolie; fiilor némului „vostru datu-s'a loc în Colegiul Urbanian. Stăruiţi aşa-dér a Vě ocroti şi în „viitor sub scutul Scaunului Roman, ér „sěrbătórea, ce în curênd o veţi ţinè, aşa „sě vě întăréscă pe voi, încât de pururea cu laudă sě se vestéscă despre Poporul Român aceea ce Nunţiul Apostolic scria predecesorului nostru în anul „MDCCCLXVIII: Acest popor ţine fórte „la credinţa catolică şi mult iubesce catedra romană. Ěr pentru împlinirea acestora adaugă-se la bucuria vóstră binecuvêntarea Nóstră Apostolică, care drept „arvună a darurilor dumneḑeesci, cu „părintéscă dragoste o împărtăşim tuturor Românilor catolici.

„Dat în Roma la S. Petru în VIII „August anul MCM. al pontificatului „Nostru, anul al douě-ḑeci şi treilea".

După terminarea s-tei liturghii la órele $11^1/_2$ Archireii s'au reîntors în curtea metropolitană în aceeaşi ordine în care a fost mersul la biserica catedrală.

Lespedea comemorativă.

Pe cum se scie, în Sinodul provincial ţinut în Novembre 1899 în Blaşiŭ, s'a luat hotărîrea, că în păretele de lângă scaunul cel mare al Metropolitului sě se aşeḑe o lespede comemorativă. Acéstă lespede s'a şi făcut din granit belgian şi încuadrată în granit pur ardelenesc s'a şi aşeḑat în păretele amintit. Ea are următórea inscripţiune:

„*Clerul Archidiecesei greco-catolice române de Alba-Iulia şi Făgăraş adunat în Sinod la s-ta Metropoliă în ḑiua de 22 Novemvrie 1899 reamintesce înoirea legăturei de credinţă şi dragoste cu scaunul fericitului Apostol Petru; mulţămesce Marelui Dumneḑeu pentru binefacerile primite şi pentru scutul dat Sinodului românesc; mărturisesce credinţa părinţilor, sigilându-o cu pecetea suferinţelor de douě sute ani; juruesce alipire nestrămutată cătră biserica mamă a Romei celei vechi între marginele aşeḑămintelor apostolice ale rěsăritului*".

Vulturul.

Femeile române maramurěşene, din incidentul serbărilor din Blaşiŭ, au dăruit catedralei din Blaşiŭ un covor de o mărime considerabilă, lucrat frumos, în colori diferite, şi în mijloc c'un vultur uriaş, care se va folosi la consacrare de episcopi.

Recepţiuni.

La órele 12 au fost mai multe recepţiuni atât la Metropolitul, cât şi la ceilalţi Episcopi, însě nici una n'a fost oficiósă. Intre órele 12 şi 1 Episcopul Dr. Ioan Szabo, însoţit de secretarul sěu, a reîntors visita Reverendisimului Domn preposit Ioan M. Moldovan.

Prânḑul.

La órele 2 a fost prânḑ mare la reşedinţa metropolitană, unde s'au întrunit la masa Metropolitului toţi Episcopii, toţi sinodaliştii şi alte persóne fruntaşe, cam 70 la numěr. Altă masă mare s'a dat la seminariul clerical, unde au fost cei mai mulţi preoţi veniţi la Blaşiŭ din incidentul serbărilor. In decursul mesei s'au ridicat mai multe toaste.

Concertul.

Séra la órele 7 s'a dat concertul în sala cea spaţiósă de gimnastică. Lume multă. Presenţi Metropolitul, Episcopul Pavel, Dr. Radu, toţi sinodaliştii, toţi óspeţii şi tótă inteligenţa din Blaşiŭ. Cât de mulţi au luat parte la concert, se va vedé, décă vom spune, că s'a incassat cu totul o sumă frumósă de 1060 cor. séu 530 fl., din cari venitul curat va fi întreg al casinei române din Blaşiŭ. Programa consta din următórele 6 puncte:

1) „*Ilie*" după cuvintele vechiului testament, de F. Mendelssohn, esecutat de corul mixt.

2) „*Imn religios*" declamat de d-şóra *Elisa Bodocan*, învěţătóre la şcola de fete din Blaşiŭ. Ca tot-déuna, aşa şi acum a interpretat textul poesiei cu multă pricepere, cu mult simţ; cu predara-i dulce şi armoniósă a secerat sgomotóse aplause, cari fură încoronate cu un buchet frumos de crini.

3) „*Serenadă*", terzet pentru sopran, tenor şi bas, de Iacob *Mureşianu*.

4) „*Craiul codrului*" de Fr. Liszt şi „*Cimpoiul*" de Iacob *Mureşianu*, esecutate de d-şóra *Olivia Bardoşi*. D-sa a dovedit o şcólă bună, alésă. Cântă uşor şi graţios. Te răpesce cu cântecul sěu şi îţi vine s'o tot asculţi. Dênsa a şi fost aplaudată de repeţite-ori şi i-s'a oferit şi un buchet de flori frumóse.

5) „*Ave Maria*", solo sopran cu acompaniare de pian, de A. Albertoni, esecutat de d-na Emilia *Albertoni*. Vocea d-sale este una din cele mai încântătóre. Putem ḑice cu drept cuvênt, că d-sa este o cântăréţă de prima forţă. Dér pe lângă vocea escelentă, trebue se accentuăm şi fineţa şi drăgălăşia cu care se scie înfăţişa înaintea publicului. Cu tot dreptul a fost admirată, aplaudată şi rechemată de repeţite-ori pe binà. Artisticul buchet, ce i-s'a dat, credem, va fi o plăcută amintire pentru d-sa, precum pentru noi multă vreme neuitate vor fi momentele plăcute, ce ni-le-a procurat în acéstă séră.

6) Ultimul punct al programei a fost „*Brumărelul*", baladă poporală de Iacob *Mureşianu*, cor cu soluri, esecutate de d-na Cornelia *Deac* şi de Ioan *Chirillă*.

„Brumărelul" este una dintre composiţiunile cele mai nouě ale d-lui Iacob *Mure-*

Eu cred, că scie d-sa causele...

Românii din Basarabia au reputaţia de cei mai dibaci cavalerişti.

Esagerând iubirea de pace a Românului, spune, că chiar în momentele cele mai grele pentru Rusia, Moldovenii n'au manifestat cea mai mică tendinţă de separaţiune. Cred şi eu... Din contră, ei iubesc şi se mândresc cu Rusia, probă că copiii lor urméză şcólele rusesci, îşi fac serviciul militar, vorbesc limba rusă...

Iobăgia n'a esistat în Basarabia, spune autorul, însě dijma o înlocuia îndestul; ér de când s'a parcelat pământul, ţěranii trăesc mai bine.

Aristocraţia română este asimilată cu Ruşii complectamente. (De aci rěul cel mare, că poporul a rěmas făr' de conducere naţională! Red. G.)

Prin emanciparea ţěranilor boerii Moldoveni au trecut prin mari crise şi cu încetul au perdut tóte bunurile lor, cari au fost acaparate de Jidani, Armeni şi Greci, încât în locul boerilor de altă-dată Isăcescu, Boerescu etc., afli boerii Sulinu, Strul, Agop séu Grecul Panaiot, cari nu simt durerea séu nevoia ţěranului ca boerul lor vechiŭ, care ori-cum era tot de al lor.

Autorul este fórte vesel când trecênd dintr'un sat, vede o horă întinsă de băieţi şi fete, cari jócă prinşi unii de alţii la sunetul unei orchestre ţigănesci, unde cobza e instrumentul delectant pentru ei.

El admiră jocul ḑis „Urma dracului", pe care îl găsesce plin de eleganţă şi de graţie.

Vorbesce de şeḑětórele de iérnă, unde se concep cele mai multe căsětorii şi idile de dragoste nevinovată.

Ajungênd la un sat, nóptea este găzduit la Casa de obşte, unde e servit cu brânză şi mămăligă; şi dórme escelent în un pat móle pe o saltea improvisată din perne.

George Silvius.

Mórtea beţivului.

De Charles Dickens.

I.

Un bărbat stetea la căpětâiul unei femei muribunde, pe când nisce copii îngenunchiaţi lângă pat amestecau suspinele lor înăbuşite cu rugăciuni nevinovate. Odaia era sěrăcăcios mobilată; era de ajuns o privire asupra nenorocitei fiinţe, prăpădită şi vênětă, care nu mai avea decât o slabă scânteiă de viaţă, pentru a înţelege până la ce grad grijile, lipsa, frica, chinuiră inima ei în timpul unor lungi şi grei ani. O altă femeiă tîněră, cu faţa scăldată în lacrimi, sprijinea cu braţul ei capul murindei.

Dér nu spre dênsa era întórsă faţa îngrozită, nu mâna ei strîngea degetele cele îngheţate şi tremurătóre; nenorocita căuta pe bărbatul sěu, la dênsul se aţînteau ochii sěi, aşa de aprópe de a se închide pentru tot-déuna, şi bărbatul plecà capul sub privirea ei. El avea hainele în neorânduială, murdare, neglijate, faţa aprinsă, ochii îngreunaţi şi plini de sânge. Fusese smuls dintr'o urgiă, pentru a venì sě asiste la sfîrşitul dureros al aceleia, care purta numele lui. O lampă aşeḑată aprópe de pat arunca o lumină galbenă asupra celor de faţă, lăsând cealaltă parte a odaiei într'o întunecime adâncă. Tăcerea nopţei domnea afară din casă, şi nemişcarea morţei umplea odaia. Un ciasornic era pe sobă; tictacul lui era singurul sgomot, care întrerupea liniştea absolută, solemnă; şi toţi cei de faţă, auḑind acest sunet trist sciau, că ciasul nu va trece fără ca minutarul sě arate momentul când sufletul îşi va lua sborul.

La urmă degetele murindei se înţepeniră şi, privirea ei, care se odihnea asupra copiilor, se ridicà la tatăl lor. Ea se silì înzadar sě vorbéscă, şi căḑù înapoi pe pernă; pe urmă rěmase aşa de liniştită, încât părea că dórme. Dênşii se plecară asupra ei, o chemară pe nume, mai întâiŭ încetişor, pe urmă tare, strigând cu glasul desnădejdei. Dér nu căpătară nici un rěspuns. Voiră sě scie, décă mai respiră: nu auḑiră însě nici o suflare. Voiră sě se asigure, décă inima îi bate: nici o mişcare nu mai simţiră sub degetele lor. Inima era sfărîmată, mórtă. Bărbatul căḑù zdrobit pe un scaun aprópe de pat şi-şi lovì cu mânile sgârcite, fruntea lui arḑětóre; privirea lui rětăcì dela unul la celalalt din cei de faţă; dér când ochii lui muiaţi de lacrimi întêlniră pe ai ficei sale, el tresărì. Nici un cuvênt de mângăiere nu lovì urechea lui, nici o mişcare de milă nu-l căuta. Toţi se depărtau de dênsul, se fereau de el; şi

şianu, care, aşa se vede, şi-a propus sĕ ilustreze baladele poporale române şi sĕ le eterniseze în musică, îmbrăcate în haine de artă şi tot-odată păstrând cu scumpĕtate caracterul şi nuanţele lor originale naţionale. Mânat de acest ideal, a compus la 1891 *„Năluca“*, la 1895 *„Mănăstirea Argeşului“*, ér în anii din urmă a dat literaturei nóstre artistice-musicale un nou mărgăritar, prin fermecătorea baladă poporală *„Brumărelul“* din colecţiunile lui Vasile Alexandri.

Poesia începe:

„Intr'o verde grădiniţă
Şede-o dalbă copiliţă,
Pe-aşternut de calomfir
La umbră de trandafir“.

D-l Mureşianu, tocmai aşa, cum este aicĭ balada, ne arată în composiţiunea d-sale o verde grădiniţă, o melodiă drăgălaşe, gingaşă, esprimată atât de fidel prin *staccato*, cât şi prin *pianissimo*, care ţine în decursul întregei melodii din acéstă strofă. Pare că vedem înaintea nóstră o grădiniţă cu florĭ, atât de fidel este esprimată imitaţiunea ei în musică.

Liniştea acésta a naturei o conturbă un voinicel, care trecĕnd cu grabă şi în fugă, o întrébă:

„Spune-mĭ dalbă copiliţă
Cu rumena ta guriţă,
Eştĭ nevastă, orĭ eştĭ fată.
Orĭ ḑînă din ceriŭ picată?“

Graba şi fuga voinicului sunt esprimate atât de reuşit şi frumos prin îngânatul repede al basului; agrăirea voinicului este esprimată prin un *allegro* agitat şi totodată melodios, în care o întrébă pe copiliţă, de e nevastă séu fată.

Nu mai puţin fidel este predat şi rĕspunsul copiliţei, care, indignată de întrebare, îi rĕspunde îndată:

„Nicĭ nevastă sunt, nicĭ fată,
Nicĭ ḑînă din ceriŭ picată,
Ci sunt flóre garofiţă
Rĕsărită 'n grădiniţă“.

Nicĭ ea nu-i rĕmâne datóre. Intr'un recitativ îl întrébă restit:

„Dér tu, voinicele, spune,
Eştĭ însurat, orĭ eştĭ june?“

Urméză voinicelul, consciu de puterea lui, şi cu un ton apăsat şi cu accente sfăşietóre, îi rĕspunde:

„Eu sunt, dragă, brumărelul!“

Indată urméză după acest rĕspuns un *andante* de tótă frumseţa, în care îi spune copiliţei chemarea sa pe acest pământ:

„Eu vin séra pe rĕcóre
De mĕ culc pe sîn de flóre,
Şi când plec voios cu sóre
După mine flórea móre“.

Acestea le spune plin de duioşiă şi de amor.

Finalele constitue culmea piesei. Un *allegro* vivace în formă de *fugă* ne dovedesce, că şi melodia românéscă încă este aptă pentru clasicism. Ingânatul florilor într'adevĕr ne presintă o grădină, in care florile s'au rĕsculat contra brumei, ce le ameninţă cu veştedire.

Intréga piesă este un mărgăritar rar, şi fără dór' şi póte putem saluta pe d-nul Mureşianu ca pe unul dintre compositorii noştri cei mai de frunte, care cu tótă seriositatea şi cu tot devotamentul şi-a pus ca ţintă, ca musica nóstră naţională sĕ o ridice la nivelul musicei altor naţiunĭ.

In esecutarea piesei s'a distins mult corul întreg, dér mai vîrtos d-na Cornelia *Deac* şi d-l Ioan *Chirillă* au escelat prin rolurile lor de o frumseţă şi dulcéţă captivantă.

Balul.

Finindu-se concertul, a urmat, în sala dela hotel „Univers“ la órele 9, un bal de tot frecuentat şi strălucit. Musică bună, lume multă şi alésă din loc, din apropiere din depărtare, toalete frumóse, ochĭ răpitorĭ, veselie la culme: étă tot prin ce se distinge şi în ce este bogat balul din astăséră. „Quadrilele“ şi „Romanele“ le-au jucat peste 100 părechĭ, ér mulţĭ nu puteau dansa din lipsă de spaţiu

Printre dómne vedeam pe următórele: Ida Ciato, Aurelia n. Solomon, Camila Pop, Elena Nestor, Elena Fodor, Georgina Muntean, Maria Moldovan, Livia Domşia, Amalia Papiu, vĕd. Cornelia Chirilă, Muntean, vĕd. Rosa Solomon, Virginia Precup, Cornelia Hodoş, Cornelia Deac, Lucreţia Viciŭ, Valeria Uilacan, Luisa Banfi, Otilia Ungurean, Matilda Nistor, Cornelia Maior, Emilia Albertoni, Elena Stan, Valeria Radeş, tóte din Blaşiŭ. Apoi d-na Antal şi Ghera (Beiuş), Erdélyi (Orăştiă), Cirlea (Alba-Iulia), Zehan (D.-St.-Martin), Pulcheria Szmigelszki (Ibaşfalĕu), Ana Totoian (Chişfalău), Letiţia Bota (Şard). Şoldea (Seghedin), Raicu (Teaca), Zugrav (Lugoş), Bran (Teaca), Dăian şi Pop (Mihalţ), Horşa (Biia) ş. a.

Printre domnişóre am putut însemna următórele: Aurelia Bariţiu, Elisa Bodocan, Emilia Aron, Leontina Bran, Leontina Macelariu, Elena Hossu, Lucreţia Bunea, Augusta Ciato, Elena Sântion, Elena Muntean, Leontina Lucaciŭ, Silvia Chirilă, Elena Nestor, Eugenia Ioanovicĭ, Miţi Nistor, Valeria Uilăcan, Rusan, Silvia Negruţiu, Mariţi Bariţiu, Maria Coltor, Eugenia şi Cornelia Deac, Lucreţia şi Lucia Viciu, tóte din Blaşiŭ; ér din afară: Francisca Erdélyi (Orăştiă), Surorile Butean, (Beiuş), Olivia Bardoşi (Sibiiu), Domide (Rodna), Codarcea (Turda), Mariţi Solomon (Ludoş), Emilia Solomon (Spring), Cornelia P. Bota (Sard), Victoria Corvin (Orăştiă), Felicia Radu şi Victoria Dumitrean (Şard), Maior, (Hususeŭ), Veturia Costea (Spinĭ), Leontina Horşia (Bia), Veturia şi Volumnia Podóbă (Cluşiŭ), Clementina şi Susana Câmpean (Ibaşfalĕu), Silvia Dreghiciŭ (Cugir), Aurelia Radu (Uióra), Cornelia Moldovan (Cergăul mic), Cornelia Sava (Cetea), Veturia Murĕşan (Seraievo), Vitéz (Teaca), Boţan (Bĕrăbanţ), Silvia Mărian (Beldiu) ş. a. ş. a.

Petrecerea a urmat până târḑiu diminéţa, când s'au despărţit fiă-care, cu câte o ilusie mai mult.

Raportor.

Convocarea camerelor române

„Timpul“ de aséră spune, că Corpurile legiuitóre vor fi convocate în sesiune estraordinară la 25 Septemvrie v. după sosirea M. S. Regelui în ţéră.

Conflictul României cu Bulgaria.

„Berliner Tagblatt“ publică o telegramă din Constantinopol, anunţând un interview cu un ataşat militar, ataşat pe lângă mai multe state balcanice, şi care a făcut o călĕtoriă în Bulgaria pentru a-se informa.

Ataşatul declară, că fără îndoială *un rèsboiŭ contra României ar fi popular în Bulgaria,* căcĭ ar corespunde atât dorinţelor naţiunei, cât şi mai ales militariştilor bulgarĭ. In special oficerii bulgarĭ fac propagandă în acest scop. Décă ar merge după armată, rĕsboiul ar fi neîncunjurabil.

In vederea acestei stărĭ sufletescĭ, Bulgaria fortifică frontiera, dându-şĭ aerul, că mibiliséză. Armata bulgară — continuă ataşatul — e fórte capabilă, dér din motive financiare nu e complectă; din acéstă causă un rĕsboiŭ este eschis.

*

Din *Sofia* se scrie ḑiarului „Drapelul“ din Bucurescĭ:

In ḑiua de 30 August, fiind aicĭ mare serbare cu ocasia aniversării luărei Griviţei, parte din publicul, care a manifestat înaintea monumentului rusesc, a venit în faţa agenţiei nóstre diplomatice, strigând cu glasurĭ de alcoolicĭ: *Do lo Romănia* (Jos România)!

D-l Mişu, temĕndu-se de vre-o agresiune distrugĕtóre din partea acestor indiviḑĭ, s'a refugiat în casele de alăturea ale consulatului frances.

Vĕḑĕnd, că d-l Mişu a plecat, Bulgarilor insolenţĭ li-s'a tăiat pofta de-a mai ţipa, şi astfel s'au împrăştiat. După-ce fiăcare dintr'ênşii s'a dus nesupĕrat de nimenĭ pe la crâşme, deóre-ce marea majoritate a ómenilor lui Sarafoff, *liberatorĭ de patriă*, sunt beţivĭ şi criminalĭ, étă, că începe sĕ se mişce şi poliţia spre a găsi pe vinovaţĭ!

E atâta înţelegere, atâta frăţiă între guvern, poliţiă şi derbedeii lui Sarafoff, încât acesta este de fapt stăpânitorul Bulgariei.

Cu tóte acestea poliţia bulgăréscă, ca sĕ se arăte vigilentă şi pentru a arunca praf în ochii lumei strĕine, a simulat o straşnică pedépsă pentru aceia, carĭ au manifestat aşa de duşmănos în faţa agenţiei regatului românesc. Aşa, pe ḑece din manifestanţĭ i-a trimis poliţiei din Rusciuk; pe alţĭ ḑece i-a trimis la Şiştov, ér în închisórea din Sofia a pus numai trei, unde n'au fost ţinuţĭ decât trei ḑile!

*

„Agenţia bulgară“ din *Sofia* anunţă, că scirile despre atacarea posturilor române din Dobrogea, despre încăierările soldaţilor românĭ şi bulgarĭ la graniţă, despre bombardarea a două vapóre românescĭ şi a oraşului Zimnicea, precum şi svonul despre salve de puscĭ trase asupra unor pescarĭ românĭ pe Dunăre, *sunt cu totul neesacte şi nisce simple scorniturĭ.*

*

D-l Mişu, agentul român diplomatic la Sofia, se interesézā fórte de aprópe asupra instrucţiunei, pe care o fac autorităţile bulgărescĭ contra membrilor Comitetului revoluţionar, care prin ameninţărĭ au stors însemnate sume de banĭ dela Românii din Sofia. D-l Mişu şĭ-a întocmit un dosar a parte de tóte reclamaţiunile Românilor în acéstă privinţă.

*

„Neue Freie Presse“ publică o corespondenţă din Sofia, ce cuprinde *istoricul demisiei lui Nacevicĭ*, ministru de comerciŭ bulgar.

Corespondentul spune, că într'o ḑi un înalt personagiu politic din Bucurescĭ a depeşat laconic la Sofia, că România mobiliséză. Miniştri bulgarĭ speriaţĭ au voit de-asemenea sĕ ordone mobilisarea, dér Nacevicĭ s'a opus din rĕsputerĭ.

Când apoi s'a dovedit, că telegrama n'a fost esactă, Ivancioff recunoscĕnd meritul lui Nacevicĭ, l'a însărcinat cu interimatul ministerului de esterne.

In calitatea asta Nacevicĭ a făcut două propunerĭ la Bucurescĭ. Intâia, prin care Bulgaria promite urmărirea vinovaţilor pe basa ordonanţei judelui de instrucţiă, şi a doua, ca România sĕ înceteze poliţia severă dela frontieră contra supuşilor bulgarĭ.

România a acceptat aceste propunerĭ.

Insĕ Ivancioff, întorcĕndu-se, a desavuat pe Nacevicĭ, din care causă acesta a demisionat.

Pressa relevă coincidenţa demisiei lui Nacevicĭ cu întórcerea prinţului şi conchide, că acesta a 'aprobat pe Ivancioff, făcĕnd astfel pe placul comitetului macedo-bulgar şi arătându-se pe faţă ostil României.

*

Bărbaţii politicĭ spun, că faptul cum că ministrul *Nacevicĭ a demisionat* chiar în ḑiua întrărei *principelui Ferdinand în Bulgaira*, este un semn vĕdit, că elementele cumpătate şi *moderate* din minister, au fost învinse cu concursul prinţului.

*

Agitaţiile Bulgarilor în Macedonia. Cercetările poliţiei turcescĭ din Macedonia se

---

când în sfîrşit părăsì odaia clătinându-se, nimenĭ nu se gândì sĕ-l oprésca, sĕ-l urmeze, sĕ-i spună un cuvênt de mângăiere. Anii se scurseră; cei patru copii, pe carĭ îi lăsase nevasta sa, crescură şi în curênd nu mai fură copii. Tatăl rĕmase ceea-ce fusese; din ce în ce mai sĕrac, mai murdar, mai uricios, mereu acelaşĭ beţiv, nĕrăvit şi fără leac. Fiiĭ lui îl părăsiră de mult pentru a vagabonda pe străḑĭ; numai fiică-sa rĕmăsese cu dênsul, dér ea muncea din greu, şi el întrebuinţa ocărĭ şi bătăi pentru a-o silì sĕ-i caute de beut, séu sĕ-i dea banĭ, pentru ca el sĕ-i pótă cheltuì la cârciumă.

Într'o séră pe la 10 césurĭ fata fusese bolnavă şi de aceea dênsul nu avusese banĭ pentru cârciumă; el îşĭ îndreptà paşii spre locuinţa lui, gândindu-se că, décă va fi putut câştiga ceva, nu va avé nevoiă sĕ cheme doctorul comunal, séu sĕ-şĭ ia ostenéla s'o întrebe ce are, căcĭ până atuncĭ nu se îngrijise de asta. Era în luna lui Decemvre, pe o vreme umedă; vêntul sufla cu putere, pĕtrunḑênd prin haine, şi îngheţând membrele; plóia cădea şiróe. El cerù de pomană la un trecĕtor, carĭ îi dădù câţĭ-va gologanĭ; şi după-ce cumpărà o pâne — căcĭ avea interesul, ca sĕ nu lase pe fiică-sa sĕ móră, décă putea, — el grăbì pasul pe cât îi permitea plóia şi vêntul. In dosul strădei Fleet-Street şi între acéstă stradă şi Tamisa sunt mai multe uliciόre strîmte şi cu nume rĕu. In acéstă parte îşĭ îndreptà el paşii. Aleia, în care întrà, ar fi putut sĕ rivaliseze în privinţa murdăriei şi a mizeriei cu colţul cel mai întunecos din acel vechiŭ cartier, în epoca lui cea mai renumită de murdăriă şi întreprinderĭ criminale. Casele, variind în înălţime între două şi patru caturĭ, erau acoperite cu tóte culorile, pe care o lungă expunere la aer, la plóiă, la umedélă, le póte da ca pe nisce imobile construite odinióră cu materialurile cele mai próste.

Ferestrile erau cârpite cu hârtiă séu astupate cu cârpe; uşile erau scóse din ţîţînĭ; nisce beţe, fel de fel de lungĭ, pe carĭ erau atêrnate rufe umede se vedeau la tóte faţadele şi sgomotul produs de certurĭ séu de beţiă eşia din fie-care odaiă. Bărbatul, pe care l'am urmărit, continua de a merge în întunerec; câte-odată întra cu piciórele în noroiŭ, séu se lovea de grămeḑile de murdăriă, adunate de plóiă, în sfîrşit ajunse la capĕtul aleei, în faţa celei din urmă case; uşa séu mai bine acea bucată dintr'ênsa, care mai rémăsese întrégă, era larg deschisă pentru numĕroşii chiriaşĭ şi el începù sĕ pipăe drumul până la mansarde, pe scara stricată şi întunecósă. Era la doi paşĭ de odaia lui, când uşa acesteia se deschisese şi o fată tînĕră, a cărei culóre şi slăbiciune nu se putea asemĕna decât cu lumînarea, pe care o ţinea în mână, aruncà o privire neliniştită afară.

— D-ta eştĭ, tată? îi ḑise ea.

— Ei! da, cine vréi sĕ fie! rĕspunse el aspru. Ce tremurĭ? N'am avut nimic de beut astăḑĭ, căcĭ fără banĭ nu poţĭ bea nimic, şi fără muncă nu sunt banĭ. Ce dracu ai tu?

— Nu sunt bine, tată, ḑise ea isbucnind în suspine, nu sunt de loc bine.

— Hm! rĕspunse tatăl-sĕu cu glasul unui om, care e silit sĕ se împace cu un fapt fórte neplăcut, pe care ar fi vrut mai degrabă sé nu-l vadă, décă se putea. — Ar trebuì sĕ facĭ vre-un chip sĕ te însănătoşeḑĭ, căcĭ avem trebuinţă de banĭ. Du-te la doctorul comunal, el o sĕ-ţĭ dea un leac. Că dór, la dracu, de aia sunt plătiţĭ! Dér, de ce stai la uşă? Lasă-mĕ sĕ întru. — Tată, — ḑise încet tînĕra fată, închiḑĕnd uşa şi stând pe prag, pentru a nu-l lăsa sĕ trécă, — Wiliam s'a întors.

Cine? întrebà bărbatul tresărind. — Este, rĕspunse ea, Wiliam, fratele meu Wiliam. Şi ce vré? ḑise acest om, silindu-se sĕ se stăpânéscă. Banĭ? Pâne? Bere? In acest cas a greşit adresa. Dă-mĭ lumînarea. Nu-i fac nicĭ un rĕu. El îi smulse lumânarea din mână şi întrà în odaiă. Pe un geamantan vechiŭ, cu capul sprijinit pe mână, cu ochii aţînţiţĭ la un tăciune, care fumega pe vatră, era aşeḑat un tînĕr de vre-o 22 de anĭ, îmbrăcat cu o jachetă vechiă dintr'o stofă próstă şi cu nisce pantalonĭ, carĭ arătau urziala. El se ridicà, vĕḑĕnd pe tatăl-sĕu. Incue uşa, Mary, ḑise el repede. Incue uşa. — Tată, mĕ privescĭ par'că nu m'ai cunósce. Ce-i drept, e destulă vreme de când m'ai dat afară, ca sĕ mĕ poţĭ uita. — Şi ce cauţĭ aicĭ? întrebà tatăl repede, aşeḑându-se pe o laviţă de cealaltă parte a vetrei. Ce cauţĭ la noi? — Un adăpost! rĕspunse fiul. Sunt urmărit; asta ajunge. Décă mĕ prind mĕ vor spênḑura. Şi voiŭ

continuă cu multă energiă contra Bulgarilor amestecaţĭ în comitetele revoluţionare.

Din Scopia se scrie, că poliţia turcă a făcut o descindere la locuinţa directorului şcólei primare bulgăresci de acolo Suboeff. Poliţia a descoperit o însemnată corespondenţă între acesta şi Sarafoff, preşedintele „înaltului Comitet.“

S'au mai găsit numĕróse manifeste ale Comitetului bulgăresc scrise în bulgăresce, prin care îndémnă populaţiunea sĕ lupte pentru liberarea Macedoniei de sub jugul turcesc şi alipirea ei pe lângă principatul bulgăresc. Directorul a fost arestat, împreună cu el a mai fost arestat preotul bulgăresc din localitate.

Aprópe toţĭ capii Comitetelor bulgăresci au fost arestaţĭ de autorităţile turcescĭ. Cea mai mare parte din aceştia sunt preoţĭ şi profesorĭ.

Multe şcóle bulgărescĭ, din causa arestărei profesorilor, n'au început încă cursurile şi probabil că nu le vor mai începe.

*

Cum sunt primiţĭ Bulgarii espulsaţĭ. Se scie, că Bulgarii espulsaţĭ din Bucurescĭ au trecut cu toţii în Bulgaria prin Giurgiu la Rusciuc. Sosiţĭ în ţéra lor, au început a ponegri ţéra Românéscă, unde au fost găzduiţĭ atâta timp şi se tânguiau că au fost schingiuiţĭ la poliţiă de şeful siguranţei şi de toţĭ agenţii poliţienescĭ. Mai mult, ei au mers până acolo de a spune, că la poliţie esistă o *cameră de tortură.* Fără îndoială că un om cu minte nu póte da credĕmênt acestor sfruntate minciunĭ.

Faţă de pretinsele suferinţe (?!) ale espulsaţilor, în Rusciuc s'au instituit — scrie „Patriotul“ — un comitet patriotic, care sĕ priméscă cu osanele pe espulsaţĭ. De câte-orĭ sosesce vre-un Bulgar isgonit din România la Rusciuc, comitetul îl primesce cu florĭ, îl ridică în triumf şi îl proclamă de martir.

*

Ḑiarul „Popolo Romano“ din Roma spune, că puterile trebue sĕ convingă pe Bulgaria de-a procede contra comitetului revoluţionar macedonean şi sĕ pedepséscă pe vinovaţĭ, închiḑênd astfel conflictul, a cărui prelungire e periculósă.

Prigonirea colorilor roşu-galben-vênăt.

Un nou cas de revoltătóre prigonire a colorilor nóstre românescĭ s'a întêmplat erĭ în Braşov. Ētă cum ni-l descrie un martor ocular:

Braşov, 21 Sept. n.

D-le redactor! Aḑĭ între órele 1—2 mergeam din Braşovul-vechiŭ spre cetate. Ajuns în strada lungă, ce vĕd? Poliţistul nr. 9 cu numele *Betcze,* opresce o căruţă, în care se afla şi un tinĕr român, Dumneḑeu scie de unde. Iute şi degrabă poliţistul se rĕstesce la el şi-l provócă sĕ mérgă cu el la poliţiă. La început tinĕrul credea, că l'ar fi sĕmuit cu vr'un criminal, şi aştepta esplicaţiă. Dér poliţistul în loc sĕ-l lămuréscă, îşĭ viră mâna pe sub ilicul tînĕrului şi dând de nisce bete roşu-galben-vênĕt, cu care acesta era încins, *le smâncesce brusc şi violent,* şi sbieră către Românaş *sĕ mergă numai decât cu el.*

M'a cuprins mila de bietul om, care a trebuit sĕ-şĭ lase caii şi căruţa şi sĕ mérgă. Am mers şi eu după ei şi am auḑit cum poliţistul făcea cu bietul Român politică viclénă şovinistă. Spunea tinĕrului, în batjocură firesce, sĕ nu ia în nume de rĕu acéstă persecuţiune, căcĭ dór' şi în România e persecutat tricolorul unguresc. Românul nostru îi rĕspundea, că a vĕḑut pe Ungurĭ în România defilând pe strade cu stégurĭ unguresci, fără a-i conturba poliţia orĭ publicul.

Aşa politisând au ajuns la poliţiă. Ce i-s'a întêmplat tinĕrului aicĭ, nu pot sĕ sciu Atâta însĕ am vĕḑut, că poliţistul Betcze eşind din curtea poliţiei îşĭ resucia musteţele de bucuriă, că a reuşit sĕ prindă un „Valah“ cu tricolor şi că astfel a mântuit pârdalnica de „ideiă de stat maghiar“.

Notez, că tot acest poliţist vitéz Betcze este acela, care a fost prins şi condus la poliţiă pe femeia din Vălcele pe care, cum scim, poliţia o pedepsise destul de nemilos.

*

Nu este acesta primul cas, ce ne dovedesce, că de un timp încóce la poliţia nóstră din loc s'a încuibat un şovinism sĕlbatic, care trece tóte marginile şi în tot casul n'are loc într'un oraş cult ca Braşovul, unde până acuma, cu tóte divergenţele politice, a domnit un spirit tolerant în raportul dintre naţionalităţĭ şi unde Românii forméză a treia parte a poporaţiunei oraşului.

Teorisarea sistematică, ce o esercitéză organele poliţiei asupra pacĭnicei şi lealei poporaţiunĭ în cestiunea colorilor, se prea îngróşă. Este timpul suprem, ca forurile competente sĕ supraveghieze procederile aceste, prin care sĕ turbură linişte poporaţiunei, şi sĕ facă sĕ înceteze escesele de zel şovinisto-politic ale organelor siguranţei publice.

Starea lucrurilor în China.

După nota ruséscă, propunênd eşirea trupelor aliate din Peking şi începerea negocierilor de pace, a venit acum şi Germania cu o notă circulară către tóte puterile.

In *nota germană* se ḑice, că întâia condiţiă pentru reluarea raporturilor diplomatice cu China, este estradarea celor ce au pus la cale crimele sĕvîrşite în Peking. Ambasadorii puterilor în Peking fiind cei mai în stare a da mărturii importante în privinţa acésta, nota propune, ca aceştĭ miniştri sĕ fiă însărcinaţĭ a alcătui o listă a principalilor acusaţĭ criminalĭ.

Dintre tóte puterile Anglia întîmpină cu cea mai mare bucuriă propunerea Germaniei şi foile englese ḑic, că prin acésta Germania a aflat intenţiunile Angliei. Pressa francesă încă recunósce, că nota germană se apropie de vederile şi intenţiunile celorlalte puterĭ, accentuéză însĕ, că punctul de vedere german este tot acela, ce l'a avut Rusia şi Francia înainte cu două lunĭ de ḑile.

Puterile n'au dat până acum un rĕspuns propunerii germane. Se crede însĕ, că cele mai multe din ele o vor primi.

O scire telegrafică din Berlin spune, că în cas când propunerea guvernului german nu va fi primită, Germania e firm hotărîtă sĕ continue operaţiunile sale militare. Ea va aştepta însĕ totuşĭ, ca Anglia. Francia, Austria, Italia şi Japonia sĕ-şĭ dea consimţĕmêntul lor în acésta privinţă.

Intr'aceea se vestesce, că rĕsboiul în China continuă. După scirĭ sosite la Hong-Kong din diferite puncte situate pe rîul Peking, se vede, că în tóte insulele trupele chinese fac pregătirĭ. Canonierele chinese au organisat un serviciu de patrule de-alungul rîului.

Din Shanghai se anunţă, că trupele aliate au ocupat Peitang după o luptă, în care au avut marĭ pierderĭ.

Sórtea Burilor.

Acum nu mai póte fi îndoială, că sângerosul rĕsboiŭ din Africa de miaḑă-ḑi, lupta uriaşă a unui popor mic la numĕr dér mare în fapte de eroism, purtată cu oştirile unei colosale împĕrăţii ca Anglia — e ca şi terminat. Scim, că lordul Roberts a proclamat anexarea Transvaalului la Marea-Britaniă, şi bĕtrênul preşedinte Krüger a plecat din ţéra sa către Europa.

Tristă şi sguduitóre este tragedia acésta!

Se ridicaseră toţĭ cei, carĭ puteau sĕ pórte o armă în mână; luptatu-s'au ca leii la Tugela, Spionskop, Paardeberg şi pe tot întinsul nenorocitei lor patrii. Un an de ḑile aprópe au luptat, au suferit, au sângerat şi au murit sute şi mii pentru aşĭ apĕra libertatea şi neatârnarea contra năvălitorilor mânaţĭ asupră-le de setoşiĭ după altarele Mamonei. Vĕḑut'a tatăl căḑênd în luptă pe fiiul sĕu, cu care combătea alăturĭ; mama însĕ nu-l plângea şi nu-l bocia, căcĭ ş'a făcut o datoriă, murind pentru patriă. După victorii strălucite şi 'n vălmăşagul luptelor eroice, aprins'a acest popor de vitejĭ făcliă de mort la căpĕtâiul celui mai vestit general şi comandant al sĕu, la căpĕtâiul lui Joubert. Jelesce, dér nu se tângue nicĭ acum, când glonţul inimicului a rĕpus viaţa unui alt general vitéz, a neîntrecutului *Dewett,* căḑut în lupta dela *Potsefstroom.* Glonţul i-a sfredelit inima şi vitézul general a murit îndată. S'a dus şi *Dewett* pe urmele celor trei fiiĭ ai sĕi, căḑuţĭ de asemenea în luptă, şi pe urma soţiei sale rĕpusă de durere.

Impinsĭ de puterea covîrşitóre a Englesilor până la cele mai depărtate colţurĭ ale nefericitei lor ţĕrĭ, Burii îşĭ vĕd acum sfîrşitul cu ochii, şi décă se mai luptă icĭ colo în cete micĭ, e pentru-că nu vor sĕ dea inimicului ultimul petec de pământ, decât pe preţ de sânge.

Şi étă, că acum după atâtea jertfe, după atâtea desastre; acum când rêndurile vitejilor s'au rărit, îngrăşind pămêntul Transvaalului cu sângele lor, plécă şi bĕtrânul Krüger sĕ colinde însuşĭ Europa, cerênd milă pentru poporul sĕu. Se ḑice, că Krüger, luându-şĭ rĕmas bun dela pământul mult încercatei sale patrii şi dela ai sĕi, a plâns. Lacrimile lui au căḑut ca un blăstĕm înfiorător, ca o vecĭnică osîndă pentru aceia, carĭ — lăsaţĭ de „civilisata“ Europă sĕ-şĭ jóce jocul lor barbar pe mormêntul libertăţii celui mai creştinesc popor de pe pămênt, — au pălmuit şi au sugrumat în mod atât de sĕlbatec dreptatea şi adevĕrul.

Când îşĭ vor aduce aminte puternicii lumii de glasul dumneḑeescului cuvênt: „Vai celui, ce şĭ-a zidit cetatea cu sânge şi şĭ a întemeiat împĕrăţia cu nedreptate“!

Burii, ca stat, au apus, dér n'au apus ca popor, ca naţiune.

SCIRILE ḐILEI.

9 (22) Septemvrie.

Donaţiunĭ. O frumósă fundaţiune a făcut bunul credincios român gr. or. *George Radu* şi soţia sa *Reveica* născ. *Mirea* din comuna Rosbav. Fundaţiunea constă din *10,000 cor.* Din interesele acestui capital au dispus fundatorii sĕ se acopere competinţele parochului şi sĕ *se scutéscă poporul* dela contribuirile anuale de câte 1 fl. 40

---

fi prins, décă nu voiŭ rĕmânea aicĭ, asta-i sigur. Tóte au un sfîrşit. — Vrei se spui, că ai furat, că ai omorît? Ḑise tatăl. — Da, rĕspunse fiiul. De asta te mirĭ tată? El privì ţintă în ochĭ pe tatăl-sĕu, care coborî repede ochii la pămênt. Unde sunt fraţii tĕi? ḑise acesta după o lungă tăcere. Ei nu o sĕ-ţĭ mai facă nĕcas. Iohn a plecat la America şi Henry a murit. — A murit, ḑise tatăl, tresărind fără voiă. — Mort, ḑise din nou tînĕrul. Mort în braţele mele. A fost împuşcat ca un câne de pădurar. A făcut, şovăind, câţĭ-va paşĭ, eu l'am sprijinit şi sângele lui mi-a curs pe mânĭ. Curgea ca apa, din rana pe care i-o făcură glónţele în cóstă. Slăbia din ce în ce mai tare, privirea 'i se turbura, dér el căḑù în genunchĭ şi rugà pe Dumneḑeu, că: décă mama lui era în ceriu, sĕ asculte rugăciunile şi sĕ ierte pe cel mai tînĕr fiu al ei.

„Pe mine mĕ iubia dênsa mai mult Wil, ḑise el, şi sunt fericit, că mĕ gândesc acum, că la mórtea ei, deşi eram încă copil mic pe atuncia, inima mea era aprópe de a fi sdrobită! că am îngenunchiat lângă pat şi am mulţămit lui Dumneḑeu, că mĕ făcuse sĕ o iubesc aşa de mult pe biata femeiă, şi, că n'am făcut nicĭ-odată ceva, care s'o facă sĕ verse o singură lacrimă.

Oh! Wil! de ce am pierdut'o şi mi-a rĕmas numai tata?“ Ētă ultimele lui cuvinte, ḑise tînĕrul. Tu l'ai pălmuit într'o beţiă, în diminéţa, când am plecat, şi uite ce a eşit de aicĭ! Tînĕra fată plângea.

Tatăl, plecându-şĭ capul pe genunchĭ, se legăna fără a vorbi. — Décă voiŭ fi prins, — ḑise tînĕrul, — voiŭ fi dus din nou în provinciă şi spênzurat de urechea acestui om. Aicĭ nu mĕ vor puté găsì, décă nu vei ajuta tu, tată, poliţiei. Sciu bine, că poţĭ sĕ mĕ predai judecăţii, dér décă nu o vei face, mĕ voiŭ puté ascunde aicĭ, până ce voiŭ găsì un prilej de a fugì.

Timp de 3 ḑile rĕmaseră tus-trei în mansarda strîmtă şi infectă, fără a pune piciorul afară din casă. Dér în séra a 3-a starea tinerei fete se înrĕutăţi şi puţinele alimente, ce le mai rĕmăsese, fură consumate. Atuncĭ eşirea devenì neînlăturată, şi fiind-că fata era prea slabă şi prea bolnavă, se însărcinà tatăl cu acéstă întreprindere, îndată ce venì séra. 'I dĕduse doctoriĭ pentru fiică-sa şi câţĭ-va banĭ.

La întórcere câştigà 30 banĭ, ţinênd un cal, şi se întórse acasă cu destui banĭ pentru a acoperì trebuinţele lor cele mai grabnice timp de două séu trei ḑile. El trecù pe lângă cârciumă. Şovăì un moment, trecù înainte, se întórse înapoi, stătù érăşĭ la îndoélă şi în sfîrşit întrà. Doi ómenĭ, pe carĭ nu-i observase, stĕteau la pândă. Erau tocmai pe punctul de a-şĭ părăsi cântările când apucăturile lui le trase atenţia şi, vĕḑêndu-l intrând în cârciumă, îl urmăriră. Hai sĕ bei cu mine, ḑise unul din ei, oferindu-i un pahar de rachiŭ. Şi cu mine, ḑise celalalt umplênd paharul îndată ce-l deşertase. Omul se gândì la copiiĭ lui, carĭ erau flămânḑĭ şi la fiiul sĕu, care era în pericol, dér beţivul nu mai ţiné sémă de tóte astea. El beù şi încurênd nu mai fù stăpân pe dênsul. Uite e céţă, îi şoptì la ureche unul din cei doi ómenĭ, pe când se pregătea sĕ plece, după-ce cheltuise pe beutură jumĕtate din banĭ, carĭ puteau sĕ prelungéscă póte cu câte-va ḑile esistenţa fiicei sale. Tocmai o nópte aşa, cum trebue acelora, carĭ sunt nevoiţĭ sĕ se ascundă. Warden, ḑise celalalt tot aşa de încet. Şeḑĭ aicĭ, ḑise acela, care vorbise întâiu, ducêndu-l într'un colţ; căutăm pe tînĕrul; voim sĕ-i spunem, că n'are de ce sĕ se témă şi nu putusem sĕ-l găsim. Dér nu suntem surprinşĭ de asta, căcĭ nu cred sĕ-i fi venit în gând sĕ vină prin aceste părţĭ, ajungênd în Londra. Nu i-a venit în gând, rĕspunse tatăl. Cei doi ómenĭ schimbară o privire de înţelegere.

Este în port o corabie, care plécă la meḑul nopţii, ḑise cel dintâiŭ. O sĕ-l îmbarcăm pe acest vapor. L'am înscris sub un alt nume şi i-am plătit trecerea. Ai noroc, că ne-ai întêlnit. — Fără îndoélă, ḑise al doilea, cu o uşóră mişcare ironică din cap. Incă un pahar, ḑise cel dintâiŭ. Şi peste 5 minute tatăl predase pe propriul lui fiu în mânile călăului.

Timpul se scurgea încet. In miserabila mansardă, fratele şi sora aşteptau, ascultau înfricoşaţĭ cu urechea aţintită la cel mai mic sgomot. In sfîrşit auḑiră un pas greu pe scară; acesta se apropie, ajunse pe prag şi tatăl intrà clătinându-se în odaiă. Fata vĕḑù, că era beat şi merse la dênsul cu lumînarea în mână. Ea se oprì de-odată, scóse un strigăt şi căḑù leşinată la pămênt. Ḑărise umbra unui alt om pe prag, pe urmă aceea a unui al doilea. Amêndoi nă-

or.; ér 50 fl. sĕ se dea învĕţătorului-cantor şi *poporul sĕ se scutéscă* dela contribuirile în bucate, prisosul sĕ *se capitaliseze* şi cu timpul interesele sĕ se foloséscă şi pentru scopurĭculturale. — Alt fundator generos este parochul *Zacharie Ioanoviciŭ* din Curciu şi soţia sa *Maria* născ. *Popoviciu*, carĭ au dat 18 jugĕre de pămênt roditor pe séma bisericei pentru trebuinţele ei culturale. — Actele ambelor donaţiunĭ au fost aprobate ḑilele acestea din partea Consistorului din Sibiiu. — De ar da Dumneḑeu mulţĭ Românĭ de felul acestora!

Din archidiecesa gr. or. aduce „Tel. Rom.“ următórele scirĭ: Consistoriul archidiecesan a instituit învĕţătorĭ definitivĭ pe d-nii: T. Căliman la şcóla din Rĕşinarĭ. G. Lazar la şcóla din Cubleşul-român. N. Ţurţurea la şcóla din Drăguş. I. Oltean la şcóla din Apoldul de jos. D. Ivan la Apoldul de sus. P. Mondoc la Jibot. V. Voina la Vajdei. D. Mosora la şcólele din Sĕlişte. — Invĕţătórea Iuliana Iovescu a abḑis la postul de învĕţătóre în Selişte. — Invĕţ. Ioan Aron e instituit catechet la şcólele de meserii din Braşov. — Profesorul şi directorul provisor al şcólelor române comerciale din Braşov, Arseniu Vlaicu, este întărit director definitiv. — Diaconul Avram David este numit catechet al elevilor ortodoxĭ dela gimnasiul săsesc din Sebeşul săsesc.

Censură de advocat. Ni-se scrie, că d l *Dr. Aurel Vlad* a depus cu succes rar censura de advocat la tabla reg. din Morĕş Oşorheiŭ. D-sa, după cum ne comunică un coleg al sĕu, încă ca student fù declarat de profesorĭ între cei mai talentaţĭ şi bine pregătiţĭ iurişţĭ ai universităţii şi e de cele mai frumóse speranţe şi pentru viitor. Şi-a deschis cancelaria la *Deva* — Ii urăm şi pentru viitor cele mai bune succese.

Un parastas s'a serbat alaltăerĭ pentru reposata *Ioana Bădilă* în biserica din Sibiiu-cetate.

In interesul învĕţămêntului normal din România, d-l *V. Gr. Borgovan*, prof. de filosofie la liceul Sf. Sava din Bucurescĭ pe ḑiua de 1 Sept. a. c. cu propria-i învoire a fost numit şi detaşat pe timp de 4 anĭ, ca *profesor şi director al şcolei normale din Bârlad*, unde ministerul a trimis 4 clase ale fostei şcóle normale de Institutorĭ din Bucurescĭ. D-l Borgovanu merge cu elevii D-sale; ér când aceştia vor fi absolvat cu toţi d-sa se va reîntórce la catedra sa dela Sf. Sava“.

Focul dela Poplaca. Un mare foc a fost Lunia trecută în comuna Poplaca de lângă Sibiiu. Pe lângă cele ce lĭ-am publicat ḑilele trecute, étă ce ni-se mai scrie în privinţa acésta: Focul a isbucnit la $1^1/_2$ óre după amiaḑĭ şi fù sprijinit la început de un gróznic vênt. Tóte şurile erau îndesuite cu fên şi grâu adunat de pe câmp. Stavilă mai grabnică nu s'a putut pune focului fiind comuna săracă în apă şi parte din edificii erau acoperite cu şindilă. Au ars 31 case cu tóte clădirile de lângă ele, încât ast-fel de foc nu s'a mai pomenit în comună. Focului a căḑut jertfă şi o băiată de 6 anĭ. Dintre nenorociţĭ fórte puţinĭ erau asiguraţĭ, dér şi aceia pe o sumă bagatelă. La localisarea focului au dat frumos ajutor soldaţii husarĭ dela Reg. 2 escadronul 1, carĭ erau încuartiraţĭ din intêmplare în comună, în special d-l căpitan a trimis şi câte doi soldaţĭ călărĭ în comunele vecine ca se vestéscă periculul. Intre pompierii veniţĭ din comunele vecine merită laudă cei din Orlat în frunte cu d-l căp. de pompierĭ I. G. Arieşan şi d-l Maior învĕţătorĭ; Gurenilor în frunte cu d-l Decei, carĭ au stat şi au lucrat la stîngerea focului până după meḑul nopţii, apoi Sibienilor, Cristirenilor şi Rĕşinărenilor priméscă şi pe acéstă cale sincerile nóstre multămirĭ pentru ajutorul dat. — *O. ol.*

Cehiĭ pentru Slovacĭ. Fóia cehică „*Narodni Listy*“ publică un apel, în care se cer jertfe bănescĭ „pentru *Slovacii prigoniţĭ de guvernul maghiar*“. Printre cei ce au contribuit şi până acum, figuréză toţĭ deputaţii cehĭ mai distinşĭ, carĭ au dăruit câte 10 coróne. Foile maghiare nu-şĭ pot ascunde nĕcazul pentru acéstă faptă marinimósă a Cehilor.

Bóla duelelor. „N. P. Journal“, raporteză, că Marţĭ la amiaḑĭ au duelat cu pistolul contele G. *Csáky* şi Béla *Iusth*, avênd ca secundanţĭ pe C. Latinovics, I. Postocsky, contele M. Károlyi, L. Rohonczy, Dr. E. Kosztka şi Dr. L. Farkas. S'au schimbat câte 2 glónţe la distanţă de 25 paşĭ, fără efect, aşa că duelanţii rĕmânênd amêndoi teaferĭ, s'au îmbrăţişat spre împăcare. — Prin acésta întêlnire de arme, bóla duelelor nu se încheie. Mai sunt în curs încă o mulţime de „afacerĭ“ de „onóre“ studenţescĭ ca urmărĭ ale alegerei din ḑilele trecute în care cei de seminţia lui Israil, jucară mare rol. Până Sâmbătă séra au fost aprópe o duzină de duele şi Dumineca trecută s'au resolvat trei. Dĕunăḑĭ fură 5 casurĭ, cu resultate mai mult séu mai puţin sângerose. Este de remarcat ca scopul acestor duele nu este cel urmărit de cavalerii din *evul mediu*, din contră în Ungaria duelul nu este o necesitate, ci o modă socială, o reclamă de cavalerism décă au ajuns sĕ se dueleze şi Jidanii, bine înţeles fără pic de sânge, dér Waigeschrien: gălăgie multă face, Itzig cavuleru!

Kronstadt — Brasso. O fóiă unguréscă din Budapesta este informată, că în urma apelaţiunei membrilor maghiarĭ ai representanţei oraşului Braşov contra hotărîrei ca numele oficial al oraşului sĕ fiă *Kronstadt* — afacerea va veni înaintea congregaţiei comitatului, care va decide. Fóia unguréscă face observarea, că partea cea mare a membrilor congregaţiei fiind saşĭ şi românĭ, ultimul cuvênt îl va avé guvernul.

Redacţional. „Tel. Rom.“ anunţă, că colaboratorul sĕu, profesorul Nic. *Vătăşan*, a eşit din Redacţiune, avênd a-şĭ ocupa postul de profesor la catedra sciinţelor naturale dela gimnasiul de stat din Beregszász. Locul sĕu va fi ocupat de absolventul de teologiă Aureliu *Trif*.

Avis proprietarilor de cai. Comisiunea ces. şi reg. Nr. 6 din Bilac însărcinată cu asentarea cailor (remoute) necesarĭ „pentru miliţiă, va cumpăra în Braşov la 28 Septemvrie nou pe piaţa de lângă Parcul Rudolf caii de lipsă între etatea dela 4—7 anĭ. Cei interesaţĭ sunt rugatĭ a-şĭ aduce caii la numita ḑi în acel loc.

Semn de tómnă lungă. De multe-orĭ am avut ocasiunea sĕ vedem şi sĕ auḑim, că în cutare şi cutare loc, pomii au început sĕ înflorésсă a doua-óră. Acum se scrie din Têrgul-Mureşului, că un proprietar a constatat, că mai multe viţe din viia sa au înflorit a doua-óră. Acésta se consideră ca semn de timp frumos.

Complot contra papei? Din Roma se anunţă, că în Vatican domnesce o agitaţiă mare pentru un complot, ce s'ar fi descoperit contra vieţei Papei. Dintr'o scrisóre primită de poliţiă resultă, că anarchiştĭ americanĭ ar fi decis omorîrea Papei. Poliţia comunică acestea comendatorului gendarmeriei papale, Taglioferi, care luà îndată cele mai întinse mĕsurĭ de siguranţă, toţĭ episcopii fură învitaţĭ, primir'o circulară sĕ fiă cu mare băgare de sémă la organisarea diferitelor convoiurĭ de peregrinĭ; esistă mai ales temerea, că cu ocasia solemnităţilor din Octom. ar puté sĕ se furişeze vre-un anarchist în biserica St. Petru. Poliţia englesă a comunicat numele a opt anarchiştĭ sosiţĭ din America, dintre carĭ doi ar fi plecat spre Italia.

Crescerea ciumei la Glascow. Un nou cas de ciumă a fost constatat la Glascov, ceea-ce face ca numĕrul bolnavilor sĕ fie acum de doué-ḑecĭ şi doi. Afară de acesta mai este un cas fórte suspect aşa că numĕrul persónelor aflate în observaţiune e acum de o sută şése-spre-ḑece. Se ḑice apoi, că din constatările medicale resultă fără îndoială, că ne aflăm în presenţa bacililor ciumei bubonice.

Concert. Musica orăşenéscă va concerta mâne, Dumineca, la hotel „Europa“, c'un program bogat, între carĭ şi următórele piese: „Prinţul Epaminonda“, de Caudela, „Valsul brunetelor“ de Ganne, Intermezzo din „Cavaleria rusticană“ de Mascagni, Marşul-Popovicĭ de Krompa.

S'a perdut ḑilele trecute un *boa de pene de ştruţ negru* pe stradele Braşovului. Aflătorul e rugat a presenta obiectul la administraţia ḑiarului nostru.

Convocare.

Primind subscrisul mandat dela comitetul central pentru constituirea despărţĕmêntului Vêrşĕţ al „Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român“, la care vor aparţiné administrative: Vêrşĕţ (afară de comuna Varadia), Banloc, Biserica-albă şi Detta; apoi oraşele Vêrşĕţ şi Biserica albă, — convoc prin acésta adunarea constituantă a acestui despărţĕmênt pe ḑiua de 8 Octomvrie n. c. în opidul Vêrşĕţ (Hotel Baross) la 2 óre p. m. cu următorul program:

1) Deschiderea adunărei de constituire. 2) Cetirea şi esplicarea § 2 din statutele Asociaţiunii. 3) Inscrierea de membri. 4) Alegerea comitetului cercual. 5) Verificarea procesului verbal. 6) Inchiderea adunărei de constituire.

Sunt rugaţĭ toţĭ acei P. T. D-nĭ, cărora le zace la inimă înaintarea poporului nostru pe teren cultural, de a participa în persónă şi a stărui, ca sĕ ia parte şi popor cât mai numeros la acésta adunare.

Vêrşeţ, 16 Septemvrie 1900.

Dr. Petru Zepeniag,
delegatul Asociaţiunei.

ULTIME SCIRI.

Bucurescĭ, 21 Septemvrie. Circulă faima, că în urma unei înţelegerĭ stabilite între Regele Carol şi împĕraţiĭ Austriei şi Germaniei, conflictul cu Bulgaria se va aplana pe cale de arbitragiŭ. Impĕratul Wilhelm ar fi ales ca arbitru.

Sofia, 21 Septemvrie. Principele a primit demisiunea ministrului de comerciŭ *Nacevicĭ*. Ca succesor al acestuia fù desemnat Jovan *Titoroff*. Primirea demisiunei se consideră, ca un triumf al lui Jvancioff.

Literatură.

Din „*Cura de apă*“ ed. IV, apărută de curênd, se pot procura esemplare şi dela Tip. „A. Mureşianu“ cu 3 cor. plus 20 banĭ porto. Legată în scórţă şi cu esterior plăcut 4 cor. plus 30 b. porto. Cura lui Kneipp e cunoscută în tótă lumea şi scrierile sale cu preţiósele poveţe igienice ar trebui sĕ se afle în tótă familia, precum şi în bibliotecile poporale, căcĭ ţĕranii pot profita mai mult de ele. Opul cuprinde peste 600 pag, şi are o scală alfabetică a tuturor bólelor şi poveţelor de carĭ se tracteză în op, în numĕr cam de *2200*.

---

vălíră în mansardă şi, cât ai clipi din ochĭ, tînĕrul fù legat. Lucrul s'a făcut repede, ḑise unul din cei doi ómenĭ tovarăşului sĕu, mulţumită acestui bĕtrân beţiv; ridică fata, Tam! Sĕrmană copilă, degeaba mai plângĭ. E o afacere sfîrşită şi nu mai e nimic de făcut. Tînĕrul se plecà spre sora lui. Pe urmă privirea lui se aţîntì aprinsă şi sĕlbatică asupra tatălui sĕu, care stĕtea sprijinit de pĕrete şi privia acest tablou cu stupiditatea beţiei.

Ascultă-mĕ, tată, ḑise el cu un glas, care făcù pe beţiv sĕ se înfioreze, sângele meu şi acela al fratelui meu va cădé asupra capului tĕu. N'am primit nicĭ-odată dela tine o privire, o vorbă de prietinie şi nu te voiŭ ierta nicĭ în viaţa asta, nicĭ în cealaltă. Orĭ când şi orĭ-cum vei murì; voiŭ fi lângă tine. Iţĭ vorbesc ca un mort şi te previŭ, tată, că în ḑiua când vei apăré înaintea Creatorului tĕu, cei doi fii ai tĕi vor fi acolo sé te învinovăţéscă. El ridicà mânile legate, cu o mişcare de ameninţare şi aţîntì ochiĭ asupra beţivului, părăsind încet mansarda. Asta fù ultima óră când îl mai vĕḑură sora şi tatăl-sĕu.

(Va urma).

Legenda preotului negru.

În Subiaco, un suburbiu al unui orăşel de munte, din valea Aniene, trăia un preot în casa părintéscă cu unica sa soră. în etate de 16 anĭ. Fata era frumósă şi toţĭ îi ḑiceau „*Trandafirul din Subiaco*“. Insĕ gândurile ei erau la desfătările lumei, încât singurătatea la fratele ei prea serios nu-i puté plăcé.

Astfel se întêmplă, că într'o ḑi, când preotul se întorse dela spovedirea unui bolnav, găsì casa gólă Soră-sa dispăruse, şi iubitul ei câne, păzitorul casei, nu se mai vĕḑù.

Nu mult după acésta se auḑì, că fata ducea în capitală o vieţă lucsuósă; „Trandafirul Subiaco“ a lui dete mult de vorbă. Popa suportà acéstă lovitură în tăcere, dér sora sa era pentru el mórtă.

Aşa trecură mai mulţĭ anĭ şi el devenì tot mai posomorît, mai sever, mai tăcut. Intr'o sérà chilălàia un câne la uşa casei singuratice; preotul deschise uşa şi afară -ta o femeiă bolnavă, palidă şi obosită, rugându-l şi implorându-i mila pentru a-o primì în casă. Era sora fugită.

Infuriat o împinse şi ea plecà şovăind, însoţită de fidelul ei câne. In séra următóre érăşĭ se auḑì chilălăit şi rîcăit la uşă. De astă-dată venise cânele singur şi avea o hârtie in gură, prin care sora ruga în desperare pe preot a-i da mângăiere şi binecuvêntarea pastorală, ca sĕ nu mérgă blăstĕmată în iad. El érăşĭ alungà cânele dela pragul sĕu.

Nu mult după acésta, preotul vĕḑù a treia-óră cânele, care numai singur urmà unui sicriu sĕrăcăcios, care fù dus pe dinaintea sa în apropiere de cimitir. El presimţì, că acestea sunt ultimele rĕmăşiţe ale sorei sale, a iubitului „Trandafir din Subiaco“ de odinióră. Şi aşa o lăsà el blăstĕmului vecĭnic!

Ca „Preot“ ar fi trebuit sĕ alerge la patul pocăitei, s'o ierte, sĕ-i ia greutatea păcatului de pe sufletul ei, ca sĕ pótă murì în pace, deşi ca „Frate“ era aşa de supĕrat pe ea!

După ḑile de o amară luptă sufletéscă, se duse preotul într'o nópte senină ca ḑiua în cimitir, spre a căuta gropa nenorocitei surorĭ. Cânele sta ca păzitor pe prospĕtul mormênt, pe care nu-l împodobia nicĭ cruce, nicĭ flóre. Credinciosul câne era

Jertfe ale comitetului din Sofia.

Lui *„Pester Lloyd“* i-se scrie următórele din Belgrad:

De când conflictul româno-bulgar a ridicat mult praf în pressa europénă, în nemijlocita apropiere de cei ce se cérta, în Serbia, lucrurile sunt urmărite aprópe cu indiferenţă. Şi acésta nu că dór n'ar înţelege indignarea cea mare a Românilor contra atacurilor ucigaşe; nicĭ pentru-că n'ar fi în clar cu faptele comitetului revoluţionar din Sofia. Aicĭ s'a esperiat, că acest comitet este un rĕu, pentru care încă nu s'a aflat un mijloc de stîrpire. Cu deosebire în Constantinopol reclamaţiunile au fost fără resultat. In anul din urmă Sêrbii au sĕ se plângă contra comitetului macedonean de următórele jertfe:

In 25 Ianuarie 1899 a fost *omorît* în Prileg de cătră trimişii comitetului macedonean preotul sêrb Teodor *Antonovicĭ* dimpreună cu servitorul sĕu. In 31 Martie a fost *rănit de mórte* tot de un individ plătit de acel comitet un Sêrb fruntaş, anume George *Dimitrijevicĭ* din Dojran. In 4 Aprilie *a cădut jertfă*, fiind lovit de cincĭ glónţe, un comerciant sêrb din Uesküb, anume Toma *Iovanovicĭ*. In 12 Maiŭ a fost omorît directorul de şcólă din Djevdjelije, *Pavlovicĭ*. In 13 Maiŭ a fost *omorît* de mai mulţĭ Bulgarĭ profesorul sêrb *Iovicevicĭ* din Kukuş. In 21 Maiŭ a *murit* sub loviturile unor Bulgarĭ preotul sêrb *Janja* din Pataros. In 8 Iunie câţĭ-va asasinĭ bulgarĭ plătiţĭ de comitet au *rănit de mórte* pe un librar sêrb din Monastir. In 29 Iulie comerciantul sêrb din Salonic, Andrei *Vanghelovicĭ*, a fost *omorît* de o mână ucigaşă bulgară. In 7 August a fost *împuşcat* directorul de scólă din Ochrida, *Grdanovicĭ*. In 26 August mai mulţĭ membri ai comitetului macedonean au *omorît* pe patriotul sêrb Naum *Srbinovici*, din Cosicina. In 19 Septemvrie s'a puşcat asupra Sêrbului Danco *Pandanovicĭ* din Weles de trei orĭ; Pandanovicĭ mai târdiu a murit. In 2 Octomvrie a fost *asasinat* Sêrbul Djeleta *Maticĭ*, o persónă fruntaşe. In 20 Octomvrie Bulgarii au *împuşcat* pe egumenul mănăstirii din Cratova, Iovan *Maximovicĭ*. In 26 Octomvrie au fost atacate şi bătute de mórte mama şi fata profesorului sêrb din Cruşevo. In 19 Noemvrie Bulgarii au *omorît* pe directorul scólei sêrbescĭ din Dojran, Gregor *Dimitrievicĭ*, şi în 26 Decemvrie pe preotul *Jeftinije* din Cocisna. In 28 Decemvrie comerciantul sêrb Teofil *Pavlovicĭ* din Grstivar a încheiat lista sângerósă a anului 1899.

De doi anĭ în Macedonia mai mult ca *patru-decĭ de bărbaţĭ sêrbĭ distinşĭ au cădut jertfă comitetului macedonean*, şi în timpul când se vorbea atâta de asasinarea lui Mihăileanu, în Ueskûb a fost *omorît* un preot în cea mai mare linişte.

Despre tóte aceste se scie nu numai în Belgrad, ci şi în Constantinopol şi la Petersburg, şi tóte cabinetele marilor puterĭ au cunoscinţă despre faptele acestea. Cu tóte că agenţii diplomaticĭ sêrbĭ de multe-orĭ au făcut cunoscut autorităţilor turcescĭ pe asasinĭ şi au dovedit vinovăţia lor, totuşĭ până acum n'a succes, ca cel puţin un asasin sĕ fiă pedepsit.

Corul vocal român din Oraviţa va arangia un *concert* cu ocasiunea adunării învĕţătorilor din diecesa Caransebeşului în 17 (30) Septemvrie a. c. *Programul*:

1) Eug. Muntean: „Marş ocasional“ dedicat Reuniunei învĕţătorilor din diecesa Caransebeşului, esecutat de orchestră. 2) G. Musicescu: *a*) „Ostênul rom.“ *b*) „Stăncuţa“ corurĭ mixte. 3) G. Musicescu: „I. concert bis.“ cor mixt acomp. cu Harmoniu. 4) C. Porumbescu: Putpuriu din opereta „Craiŭ nou“ cu soli: D-ra Melania Dragoescu şi d-nii C. Novacescu şi N. Baiaş. 5) *a*) Bellini: Recitativ şi Cavatine din opera „La Sonnambula“ *b*) Luigi Arditi: „L'Estasi Valse Brillante“, cântate solo de d-ra Elena Paplovicĭ cu acomp. de pian. 6) I. Vidu: „Stefan şi Dunărea“, baladă naţională, cor mixt cu acomp. de orchestră. —

După producţiune joc în sala hotelului „Corona ung.“ Preţul: Balcon şirul I cor. 2·40; balcon şirul II cor. 2; balcon loc de stat cor. 1·20; parterre cercle cor. 2; parterre scaun cor. 1·20; partere loc de stat 80 b.; Galeriă scaun 60 b. şi galeriă loc de stat 40 banĭ. Dreptul proprietarilor de scaune din teatru e reservat până Vinerĭ la 28 cor. 12 óre din di. — Pentru petrecerea de dans preţul întrării: de persónă 60 banĭ, de fam. cor. 1·60.

Un cuvênt cătră părinţi.

Voesc a-mĭ îndrepta cuvêntul cătră părinţĭ şi a-le arăta, cum trebue sĕ-şĭ îndeplinéscă datorinţele cătră fiiĭ lor, ca sĕ afle în dênşii bucuriă, ér nu supĕrare. In împlinirea acestor datorinţe sĕ aveţĭ înaintea ochilor pe *Ioachim* şi *Ana*, carĭ pe copila lor încă de mică au dus'o la biserică ca sĕ înveţe frica Domnului.

Ce aveţĭ de a învĕţa din acest esemplu părinţilor? Aceea, că fiind acum începutul anului şcolastic sĕ vĕ trimiteţĭ copiiĭ la şcólă şi biserică, ca aci sĕ înveţe a se cunósce pe sine şi pe alţii, ca sĕ-şĭ lumineze mintea şi sĕ se facă ómenĭ folositorĭ bisericei şi némului, pentru-că:

„Numai sciinţa şi iscusinţa ne pot scăpa
„Fără de ele nĕcasurĭ grele ne-or inunda“.

Un popor, care nu scie preţuì învĕţătura, nu merge înainte, ci îndĕrĕt; acel popor e slab, căcĭ tăria unui popor se mĕsură după învĕţătura, ce el o are. Sunt prea adevĕrate cuvintele poetului că:

„Cânii păzesc turme, oile ne 'mbracă
Omul dér se cade şi mai mult sĕ facă,
Şi făr' a sci carte omu-i dobitoc
Tóte 'naintéză şi el stă pe loc“.

Acéstă carte, acéstă învĕţătură nu se póte câştiga decât în şcólă, care e tinda bisericei, adecă locul în care trebue sĕ te luminezĭ şi pregătescĭ pentru a puté întra în biserică. Aci sĕ avem înaintea nóstră pe Isus Christos, care „e blând şi smerit cu inima“ şi, care a învĕţat a fi supus şi ascultător de părinţii sĕi.

Şcóla este câmpul mare, în care copiiĭ nu sunt alt-ceva, decât arborii sĕlbaticĭ, carĭ au rĕsărit din sĕmênţă bună, dér din carĭ, lăsaţĭ aşa cum sunt, nu se vor face nicĭ când arborĭ bunĭ. Invĕţătorul e grădinarul iscusit şi harnic, care prin multă trudă şi apucăturĭ înţelepte altoesce, nobilitéză aceştĭ pomĭ sĕlbaticĭ făcênd din ei nisce pomĭ bunĭ.

Şcóla e apostolul, care propovĕduesce atâta din cuvêntul lui Dumnedeu, cât pot primi inimile mladiţei lor tinere, ér mai mult lasă sĕ propovĕduéscă s. maică biserică, care ne spune prin graiul preoţilor, că omul nu e făcut pentru pămênt, ci pentru ceriu, pe care nu-l póte câştiga, decât prin alipire, iubire şi ascultare cătră Creatorul sĕu. Aceste podóbe sfinte omul trebue sĕ le înveţe din frageda copilăriă, pentru-că: *„Este bine bărbatului décă pórtă jugul din tinereţe“*. (Erem. 3, 37) şi érăşĭ: *„pruncul dela calea sa nu se departă nicĭ când a îmbĕtrânit“*. (Pilde 22, 6). In urma acestora copilul aceea va fi, ce-l va face şcóla şi părinţii în casa lor, care e a doua şcólă séu am puté-o numi şi prima, adecă pruncul va fi séu un membru folositor omenimei séu sbiciul lumei. Cele mai tarĭ moravurĭ, fiă bune orĭ rele, sunt acelea, pe carĭ copilul le-a deprins de mic în casa părinţilor; acésta o întăresce şi Jean Paul când dice, că: *„pruncul învaţă mai mult în trei anĭ la peptul maicei sale, decât în 10 anĭ la universitate“*.

La sînul mamei trebue sĕ-şĭ câştige pruncul cele dintâiŭ adevĕrurĭ, în şcólă sĕ le cunóscă mai bine, ér în biserică sĕ se întăréscă şi încununeze cu ele.

Isus Christos ne-a învĕţat, ca sĕ ne dăm copiiĭ la şcólă, la isvorul vieţei, căcĭ însu-şĭ dice: *„Lăsaţĭ pruncii sĕ vină la mine şi nu-i opriţĭ...“* (Luca 18, 16) şi apoi e sciut, că Isus Christos a fost şi este şi acum şcóla neamului creştinesc.

Christos însĕ nu mai umblă în mod vĕdut pe pămênt, apostolii după ce bună luptă s'au luptat, după-ce tuturor s'au făcut tóte, au trecut din mórte la viéţă mergênd, ca sĕ priméscă darurile şi cununile cerescĭ, au lăsat însĕ în locul lor biserica şi şcóla, ca sĕ înveţe omenimea în numele lor şi sĕ-i arate calea mântuirei.

Lăsaţĭ, drept aceea, părinţilor copiiĭ la şcólă şi biserică şi nu-i opriţĭ, pentru-că aci e apa vie, din care cel-ce bea nu însătoşéză nicĭ-odată, aci se póte afla ce e mai bun în vieţa acésta şi mai folositor pentru cealaltă. Şi, décă la acésta sunteţĭ siliţĭ, nu murmuraţĭ, ci gândiţi-vĕ, că acésta se face pentru binele fiilor voştri şi pentru ridicarea nóstră din întunerecul nesciinţei.

Ca fiiĭ voştri sĕ pótă învĕţa, e de lipsă sĕ aibă cărţĭ şi alte unelte de învĕţămênt, de aceea cumpĕraţi-le tóte acestea cu bunăvoinţă, căcĭ datorinţa părinţilor e, ca sĕ facă tóte cele de lipsă pentru fiiĭ lor.

Pentru prunci Fiul lui Dumnedeu s'a făcut prunc luând asupră-şĭ tóte slăbiciunile pruncilor, dintre prunci şĭ-a ales pe cei dintâiŭ martirĭ şi sânţĭ, poftesce decĭ, ca cu toţii sĕ avem mare grijă de ei, ne promite mare rĕsplată, décă le facem bine şi érăşĭ mare pedépsă décă îi îndemnăm la rĕu, căcĭ étă ce dice: „Cine primesce pe unul dintre aceştĭ micĭ în numele meu, pe mine mĕ primesce, ér cine va strica pe unul dintre aceştia, mai bine ar fi unuia ca acela sĕ-şĭ lege o pétră de móră de grumadĭ şi sĕ se arunce în mare“. (Mac. 18, 5—6).

In tot timpul, cât a petrecut pe pămênt, se bucura vĕdêndu-se în mijlocul pruncilor, ba încă şi acum, când locuesce pe altarele nóstre în sânta cuminecătură, voesce ca pruncii sĕ fie mai aprópe de el, în rugăciunile lor află mai mare desfătare, în inima lor voesce a fi primit mai cu sete, ca astfel acele inimĭ sĕ le pótă păstra pentru sine.

Din acéstă iubire ferbinte a lui Isus şi a bisericei s'au născut şcólele şi alte locurĭ de crescere, ca în ele tinerele mlădiţe sĕ se pregătéscă spre a primi darurile Evangeliei. Acestea sunt bisericuţe nóuĕ menite spre a stîrpì pĕcatul şi a sădì vêrtuţile, ele sunt grădinĭ frumóse, în carĭ pomii se păzesc cu multă grijă, ca sĕ aducă fructe bune pentru societatea omenéscă şi pentru ceriŭ, de unde pe dreptul dice un mare bărbat, *„că cine deschide o şcólă închide o temniţă.“*

Preoţii şi învĕţătorii sunt grădinarii aleşĭ de Isus Christos şi puşĭ sĕ lucre în acéstă grădină. „Nu voi m'aţĭ ales pe mine, ci eu v'am ales pe voi, şi eu v'am poruncit, ca mergênd sĕ aduceţĭ rod şi rodul vostru sĕ rĕmână“. (Ioan 15, 16.)

Pe aceştia îi pune ca pe îngerĭ păzitorĭ ai pruncilor şi datorinţa lor e, ca pe aceştĭ prunci ai lui Dumnedeu, fraţĭ ai lui Isus Christos, moştenĭ ai ceriului sĕ-i îndrepte la aceea, spre ce sunt meniţĭ, sĕ trăéscă bine aci, ca dincolo sĕ fie fericiţĭ.

(Va urma.) Preotul **Marga.**

Recompensele şi pedepsele în şcóla poporală.

(Studiu pedagogic de I. DARIU.)

1. Valórea şi necesitatea pedepselor.

— Urmare. —

*Quintilian**): „Indulgenţa prea mare este păgubitóre, precum şi severitatea, care póte stârnì în elevĭ ură faţă de sciinţe. Pedepsele corporale sĕ nu se aplice nicĭ-odată. Ele umilesc şi ofenséză pe elev. Bătaia s'a întrodus în şcólă numai prin negligenţa învĕţătorilor; supravegherea bună o face superfluă.

Sf. Vasile cel Mare: „Mijlócele disciplinare trebue sĕ fie aşa întogmite, ca sĕ-i dedea pe tinerĭ la umilinţă şi stăpânire de sine. Fie-care eróre se va pedepsi astfel, încât pedépsa sĕ pótă servi tot-déuna ca şi o deprindere în predomnire şi linişte sufletéscă. Décă un elev vorbesce lucrurĭ necuviinciόse, minţesce şi batjocuresce pe alţiĭ, atuncĭ el se va pedepsi cu postire şi tăcere. Décă un băiat este mânios pe un soţ al sĕu, trebue sĕ-l facem nu numai de a se împĕca cu acesta, ci după împrejurărĭ a-i acorda şi unele serviciĭ de iubire frăţéscă“.

Vincenţiu de Beauvais: „Scopul disciplinei este de a desvĕţa pe elev dela rĕu, şi a-l deda la bine. Mijlócele ei sunt: pedepsele, dojenirea şi ameninţarea.... Băeţiĭ nu sĕ pot îndrepta numaĭ prin cuvinte, ci şi prin *pedepse corporale*. Dela cel-ce pedepsesce sĕ cer 3 însuşirĭ: seriositate, blândeţă şi precauţiune. Nesuccesul sĕ nu ne descuragieze. Sĕ cruţăm simţul de onóre al băiatului şi numaĭ atuncĭ sĕ-l pedepsim în public, când el a pĕcătuit în public.“

*Montaigne**): „Este ceva servil în penalităţile corporale; n'am vĕdut alt efect dela ele, decât că au făcut pe copiĭ mai laşĭ şi mai rĕi“.

„Cu cât mai potrivit ar fi sĕ fie decorate clasele cu florĭ şi cu verdéţă, decât cu vergĭ sângeróse. Eu le-aşĭ decora cu portretele *bucuriei*, ale *veseliei*, ale *florei* şi ale *graţiilor*... Copilului sĕ-i presărĭ hrana folositóre cu zăhar, cea stricăciósă cu fiere“.**)

Buffon: „Este trist, însĕ necesar de a face în unele momente pe copil nemulţămit (prin pedepse), însĕ *acele momente de nemulţămire sunt germenii fericirei sale viitóre*“.

Francke: „Pedepsele corporale sĕ se aplice numai în casurĭ estreme. Inainte de a pedepsi, învĕţătorul sĕ-şĭ ridice inima sa cătră Dumnedeu rugându-l pentru a puté esecuta pedépsa cu înţelepciune şi iubire părintéscă.“

Rousseau: „Nu pedepsiţĭ pe copil nicì-odată, căcĭ el nu scie ce va sĕ dică greşéla, vina şi pĕcatul; nu-l

*) Dr. *P. Pipoş*: *„Istoria pedagogiei“* pag. 97.

*) I. *P. Eliade*: *„Istoria universală a pedagogiei“*.

**) *V. Gr. Borgovan*: *„Istoria pedagogiei“* pag. 85.

---

schelet de slab şi îşĭ înholbà ochii privindu-l în desperare.

Preotul se cutremurà; aceştia nu erau ochii cânelui, ci erau ai surorei ochĭ, cu privirea-i adêncă şi jalnică, cu care ea la ultima întêlnire în zadar îi cerù iertare. Şi capul cânelui se transformá; era capul ei ca mórta. El se tîrî şi pipăì corpul, cânele era mort pe mormênt, — preotul fugì înspăimêntat din cimitir.

Când acest preot mai fù chiămat la câte-un moribund, tot-deuna consciinţa sa rea sta fior, credinciosul câne îl urmărea ca schelet cu ochii holbaţĭ, şi ambi şovăesc dealungul zidurilor negre a-le caselor sĕrăcăciόse din sat, până ce ajung la o cruce séu icónă sfinţită, unde strigoiul dispare. Acésta este povestea preotului negru.

siliţĭ sĕ vĕ céră iertare, căcĭ el nu e în stare a vĕ vătĕma.“

„Precum dintr’o lege nu póte resulta nicĭ-odată ceva mai bun, decât cunoscinţa eĭ, nu însă şi puterea spre bine, tot astfel şi din pedépsa a căreĭ putere zace în frică séŭ în trista esperienţă, nicĭ odată nu sĕ póte nasce alt-ceva, decât o păzire esternă de pĕcat, nicĭ decum însă o încungiurare din inimă a reuluĭ.“

Schleiermacher: „Fie-care pedépsă dovedesce, că ar fi trebuit a influinţa mai de timpuriŭ asupra sentimentelor şi intenţiunilor elevului. Fie-cărei pedepse i-a premers o negligenţă în altă parte. Cu desĕvêrşire însĕ trebue sĕ se eschidă din educaţiune pedepsele corporale. Posibilitatea de a încungiura pedepsele corporale, fără ca prin acestea sĕ sufere ordinea, se póte privi ca o mĕsură morală a educaţiunei“.

*R. Seyfert**): „Vătĕmărĭ împotriva disciplinei şcolare trebuesc pedepsite. *Mijloce pedepsitóre* sunt: o privire amenințătóre, un cuvênt mustrător, şederea în picióre, detragerea încrederiĭ, şederea temporală mai în urmă, schimbarea locului, pedépsă cu ocupaţiunĭ negligiate, *pedépsa corporală*. Cuvinte batjocuritóre, nume de batjocură trebuesc a sĕ încungiura, fiind acestea ca lucrurĭ brutale. Pedepse sunt de lipsă, dér trebue astfel sĕ pedepsim, ca încetul cu încetul ele sĕ devină superflue. Influinţa pedepsei atêrnă de personalitatea învĕţătorului şi de consideraţiunea şi iubirea de care e condus“.

*F. Sander***): „Cum-că pedépsa ca mijloc disciplinar este un lucru neapĕrat de lipsă în casă şi în şcólă, nu mai e lipsă de nicĭ o dovadă... Pedépsa corporală nu trebue sĕ se aplice nicĭ-odată celor cu prestaţiunĭ defectuóse, ci tot-déuna celor cu defecte morale (minciunĭ, purtare dură, necuviinciósă, nesupunere făţişă etc.) şi şi atuncĭ sĕ se întrebuinţeze numai ca cel din urmă mijloc şi ca esceptiune“.

Comenius [1]): „Disciplina şcolară sĕ se aplice numai acelora, carĭ comit fapte rele. Totuşĭ, nu pentru-că vre-unul a greşit (căcĭ odată ceva întêmplat nu se mai póte face neîntêmplat), *ci ca sĕ nu mai greşéscă în viitor*. Aşa-dér sĕ se aplice fără patimă, fără ură séu mânie, şi cu o astfel de curăţenie şi sinceritate, încât pedepsitul sĕ fie convins, că disciplina s’a întrebuinţat pentru binele sĕu şi, că ea resultă din dragostea părintéscă a superiorilor sĕi şi *de aceea sĕ priméscă pedépsa ca un medicament amar prescris de medic.*“

„*Disciplina severă sĕ nu se aplice pentru studiĭ, ci pentru purtare* . . . . Bătăi şi părueli n’au nicĭ o putere de a insufla spiritelor iubirea de carte, ci din contră o mai mare putere de a-le insufla disgust şi ură contra ei . . . Décă ’i se întêmplă unui musicant ca sĕ nu-i fie bine acordată chitara, harfa séu vióra, el nu dă cu pumniĭ în ea şi nu o isbesce de pĕrete, ci-şĭ întrebuinţéză arta sa, atâta timp, pănă-ce a acordat’o. Tot aşa trebue sĕ urmăm şi noi cu şcolarii pănă-ce i-am îndupIecat şi le-am inspirat dragostea de învĕţătură“.

„O disciplină mai severă şi mai aspră sĕ se întrebuinţeze contra acelora, carĭ pĕcătuesc din punctul de vedere moral şi anume:

1) Contra acelora, carĭ dau probe de frivolitate, d. es. iau în deşert numele lui Dumnedeŭ... *2) Contra încăpĕţinaţilor şi resvrătitorilor*, d. es. carĭ dispreţuesc poruncile învĕţătorilor... *3) Contra îngâmfaţilor şi mândrilor*, séu contra *invidioşilor şi indolenţilor*... Abaterile de primul fel vatĕmă majestatea lui Dumnedeu; cele de al doilea fel distrug temelia tuturor virtuţilor şi cele de al treilea fel împedecă progresul repede în studiĭ. Ce e contra lui Dumnedeŭ e o crimă, care trebue espiată cu cea mai grea pedépsă; ceea-ce greşesce cineva contra celorlalţĭ ómenĭ şi cătră sine însuşĭ, e o nedreptate ce trebue reparată prin o mustrare aspră“.

„Cea mai bună formă de disciplină ni-o oferă sórele ceresc, care dă plantelor încontinuu: 1) *lumină* şi *căldură*; 2) adesea *ploiă* şi *vênt* şi al 3) rar *fulgere* şi *tunete*, cu tóte că şi acestea din urmă sunt spre folosul lor“.

„In urmă se găsesc şi naturĭ nenorocite, pentru care acéstă procedare e neîndestulitóre, *atuncĭ sĕ se alégă alte mijlóce mai eficace, ca astfel sĕ nu se lase nimic neîncercat*.... *Pentru unii póte sĕ-şĭ aibă valóre şi aceea ce se dice că: „un frigian sĕ îndrepteză numai cu bătăi“*. Décă acéstă pedépsă nu va folosi întru nimic celor pedepsiţĭ, va folosi totuşĭ celorlalţĭ prin frica inspirată.... *Fericiţĭ sunt acei învĕţători, carĭ pot sĕ unéscă severitatea cu iubirea! Fericită este tinerimea, care sĕ póte bucura de asemenea învĕţătorĭ!*“

Va urma.)

*) „*Schulpraxis*“, (Sammlung Göschen), pag. 32 şi 33.

**) „*Lexikon der Pädagogik*“ pag. 626 şi 627.

[1]) *Ion Amos Comenius*: „*Didactica magna*“ tradusă de *Petru Garboviceanu*, pag. 256—261.

POVEŢE.

Semnele de a cunósce, că un cal este schiop, calul fiind în grajd. „Albina“ publică următorul interesant articul scris de medicul veterinar Irimia Popescu din România:

Un cal se cunósce că este schiop nu numai când este în mers, dér chiar când stă pe loc, în grajd.

In grajd, atuncĭ, când el nu sufere de nicĭ un picior, calul îşĭ întrebuinţéză de o potrivă câte-şĭ patru piciórele, la susţinerea corpului, stând când este liniştit de regulă în trei, pe cele douĕ de dinainte şi când pe dreptul, când pe stângul de dindĕrĕt.

Când unul dintre picióre însĕ sufere, lucrurile nu se mai petrec astfel; animalul şi-l economisesce, sprijinidu-se pe el prea puţin séu de loc. Aşa, décă piciorul schiop este de dinainte, el îl ţine scos înaintea celui sănĕtos, care este bine sprijinit pe podină. Adesea cu piciorul bolnav face mişcărĭ continue legănându-l neîncetat dinainte îndĕrĕt, din care causă, aşternutul din dreptul acelui picior este asvîrlit într’o parte şi într’alta, ér podina óre-cum tocită séu frecată, prin potcóva séu copita piciorului beteg. (Sĕ nu se confunde acésta însĕ, cu obiceiul ce au unii cai de a bate din unul din piciórele de dinainte, nefiind şchiopĭ, la apropierea sorocului pentru a li-se da apă, fên şi mai ales grăunţe).

Décă calul schiópătă de un picior de dindĕrĕt, el îşĭ ţine acel picior óre-cum ridicat sprijinit numai pe vêrful unghiei séu chiar de loc, ceea-ce nu se observă pentru piciórele de dinainte.

Décă calul schiópătă de amêndouĕ piciórele de dinainte, atuncĭ el întinde aceste picióre înainte cât se póte de mult, ér pe cele de dindĕrĕt le vîră sub corp.

Décă schiópătă de amêndouĕ cele de dindĕrĕt, dobitocul abia se ţine în picióre, mişcă neîncetat piciórele betege, sprijinindu-se câte o clipă când pe unul când pe altul, căutând astfel a-şĭ alina durerile, carĭ se măresc când se sprijină. Aşternutul de sub ele este gonit. De multe-orĭ, când durerea piciorului séu piciórelor bolnave este prea mare, îl vedĭ pe sĕrmanul animal trecêndu-l năduşelele, avênd rĕsuflarea grea, ér cu ochii şi întréga lui faţă arătându-ţĭ suferinţa.

In fine, din causă că animalul schiop stă mai tot-déuna culcat, nesculându-se decât silit de fóme, sete séu alte necesităţĭ, nu rar, corpul lui este giulit pe la şoldurĭ, cóste, cóte, têmple etc., ca resultat al prea multului culcat şi sbătut, mai ales când proprietarul lui, fie din lipsă, fie dintr’un rĕu obiceiŭ, nu pune aşternut suficient séu nu pune de loc.

Din viaţa mandarinilor.

Dăm aci câte-va detalii asupra modului cum îşĭ petrece diua un mandarin.

Pe la douĕ óre după amédĭ, mandarinul se scólă şi, décă afacerile nu-l grăbesc, îşĭ pune roba şi îşĭ ia rolul de judecător, în curtea a treia. Acolo, aparatul de justiţie consistă dintr’o vastă masă, acoperită de o pânză verde séu roşie.

Pe acéstă masă sunt borcane cu cernélă négră şi roşie, tóte utensilele necesare unui chinez pentru scris, şi un fel de ciocan cu care mandarinul lovesce din când în când în masă. Orĭ cine se adreséză judecătorului trebue mai întâiŭ sĕ îngenunche; se face escepţiune pentru funcţionarĭ şi pentru cei carĭ au titlurĭ. Competenţa magistratului oraşului nu cunósce limite; coprinde tóte materiile civile, criminale, politice, sociale şi religióse şi une-orĭ merge până la pedépsa cu mórte. Insĕ aparatul judiciar nu are absolut nicĭ o demnitate. Magistratul întinde curse acusaţilor, şi întră în subiecte străine de proces.

Mandarinul, considerând că e mai pe jos de demnitatea sa sĕ vorbéscă o altă limbă, decât aceea a mandarinilor, are la disposiţiă un interpret, care e însărcinat sĕ traducă în limba vulgară tot ce spune dênsul.

Un engles povestesce în acéstă privinţă, că a avut ocasiunea sĕ asiste la un asemenea proces. Judecător era un mandarin, Manciu, care vorbia perfect dialectul din Canton. Martorii erau toţĭ din Canton; mandarinul însĕ persista a pune întrebările în dialectul din Peking. Un prim interpret traducea întrebările într’un limbagiŭ mandarin de un ordin mai inferior şi cu un al doilea interpret îl traducea din nou în dialectul Cantonez. Lucrurile merseră astfel, până când englezul se amestecă şi conduse însuşĭ interogatoriul în limba martorilor; totuşĭ trebuia sĕ traducă întrebările şi rĕspunsurile în dialectul din Peking, pentru edificarea mandarinului, care le înţelesese însĕ perfect chiar dela început.

Se înţelege, că, cu asemenea procedeurĭ şi cu conrupţiunea, care domnesce pretutindenĭ, sĕrmanii jeluitorĭ sunt de plâns. *Yamenurile* au o reputaţie fórte rea, şi cei mai mulţĭ ómenĭ preferă sĕ fie judecaţĭ de vre-un modest tribunal de stat. Acéstă opiniune era împărtăşită şi de împĕratul Taowang, care dicea: „Doresc, ca poporul meu sĕ se témă de a pătrunde în *Yamen*, şi certurile sĕ se reguleze între dênşii.“

Cea mai mare parte din mandarinĭ îşĭ duc viaţa fără a face nicĭ cel mai mic esercițiu. Rĕposatul vice-rege din Nankin avea o reputaţiune fórte mare, fiind-că în fie-care di mergea câte 1000 de paşĭ în grădina sa.

In general, diferitele ocupaţiunĭ ale mandarinului încetéză la cincĭ óre séra. Dela acéstă óră, până la óra culcărei. Chinesul se distrage, séu citesce versurĭ, séu bea vin cu secretarii sĕi, compunênd împreună versurĭ. Une-orĭ mandarinul se duce în grădină, unde invită pe bogaţii neguţĕtorĭ din împrejurime la câte o mică petrecere. Câte-odată rĕspunde şi dênsul la invitaţiunile lor; dér acésta nu fără pericol, căcĭ legea interdice formal mandarinilor eşirea din *Yamen*, afară numai décă nu au nevoiă pentru împlinirea funcţiunilor lor oficiale. Mandarinii primesc nenumĕrate darurĭ cu ocasiunea aniversării nascerii bunicei, a mamei, a soţiei séu vre-unui fiu al lor. Cu acéstă ocasie sunt obligaţĭ sĕ dea o representaţie teatrală. Aceste representaţiunĭ sunt fórte la modă în China; mai este însĕ şi aci o dificultate. O mulţime de dile în cursul anului sunt dise nefaste; acestea sunt dilele în carĭ a murit vre-un împĕrat.

Un mandarin şĭ-ar pune viaţa în primejdie, décă s’ar cânta în casa lui într’una din aceste dile oprite.

Chinezii se culcă de vreme. Indată-ce sórele a dispărut tótă lumea se retrage în locuinţa sa, şi la şépte séu la opt óre séra se culcă.

Un mandarin nu dă în fie-care di prândurĭ séu serbărĭ. De cele mai multe-orĭ séra mandarinului se petrece astfel: după-ce corespondenţa dilei a fost cetită, înregistrată şi pecetluită, după-ce secretarii şĭ-au dat raporturile şi au vĕrsat stăpânului beneficiile dilei, când audienţa tribunalului a fost ridicată, mandarinul îşĭ dă jos rochiile, colierul, încălţămintele, şi îmbrăcat numai cu vestmintele de desubt, îşĭ aprinde ciubucul şi se retrage în haremul sĕu.

După ce-şĭ presintă omagiile bunicei şi mamei sale, mandarinul ia, în tovărăşia uneia din femeile sale, o ceaşcă de ceaiŭ; apoi alege unul din apartamentele sale pentru a petrece nóptea. Adesea, masa de séră o ia în unul din aceste apartamente, fuméză în tovărăşia femeei sale un ciubuc (în China tóte femeile fuméză) şi jócă o partidă de cărţĭ. Eticheta acestor apartamente este extrem de strictă ’şi abia décă indiscreţiunile unor sclavĭ au făcut cu putinţă cunóscerea curióselor obiceiurĭ carĭ domnesc într’ênsele.

Calendarul sĕptĕmânei.

SEPTENVRE. are 30 dile. RAPCIUNE.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	10 M. Minodora	23 Tecla
Lunĭ	11 C. Prof. Teodora	24 Gerhard
Marţĭ	12 S. m. Anton.	25 Cleopa
Merc.	13 Corneliu Sut.	26 Cipria
Joi.	14 † Inălt. Sf. Crucĭ	27 Cosm. şi Dăm
Viner	15 S. Nechita.	28 Venceslau
Sâm.	16 S. m. Eutina	29 Arch. Mihail

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov

Din 21 Septemvre 1900.

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	Valuta în fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	11	60
„	Grâu mijlociu . . .	11	20
„	Grâu mai slab . . .	11	—
„	Grâu amestecat . .	9	20
„	Sĕcară frumósă. . .	7	20
„	Sĕcară mijlociă. . .	6	80
„	Orz frumos	7	—
„	Orz mijlociu. . . .	6	60
„	Ovĕs frumos. . . .	5	—
„	Ovĕs mijlociu . . .	4	60
„	Cucuruz	9	60
„	Mălaiu (meiŭ) . . .	8	—
„	Mazăre.	17	—
„	Linte	21	—
„	Fasole	11	—
„	Sĕmênţă de in . . .	21	—
„	Sĕmênţă de cânepă .	9	—
„	Cartofĭ.	1	60
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	88
„	Carne de porc . . .	—	96
„	Carne de berbece. .	—	64
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt.	50	—
„	Sĕu de vită topit . .	72	—

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 18 Sept. n. de 38,928 capete, la 19 Sept. au întrat 524 capete și au eșit 415 capete, rĕmânênd la 20 Sept. n. un numĕr de 39,377 capete.

Se notéză marfa ungurescă: veche grea dela 00—00 fil. tînĕră grea dela 97—98 fil., de mijloc dela 96—97 fil., ușóră dela 98—99 fil. — Sêrbéscă: grea 96—97 fil., de mijloc 95—96 fil., ușóră: 94—95 fil. kilogram.

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Septemb. 1900.

Renta ung. de aur 4%	114.75
Renta de corône ung. 4%	90.70
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.30
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	98.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.56
Bonurĭ rurale ungare 4%	89.75
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	163.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	142.—
Renta de argint austr.	97.15
Renta de hârtie austr.	96.85
Renta de aur austr.	116.45
Losurĭ din 1860.	132.10
Acții de-ale Băncei austro-ungară	100.07
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	672.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	656.50
Napoleondorĭ	17.30
Mărcĭ imperiale	118.32
London vista	242.—
Paris vista	96.20
Rente de corône austr. 4%	97.60
Note italiene	90.40

Cursul pieței Brașov.

Din 22 Septembre 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.08	Vênd.	19.12
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.26	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Nr. 9246—1900.

Publicare de ofert!

Representanța orășenéscă a luat hotărîrea a nu mai susține ca móră obiectul ce-i aparține ca proprietate și se află în suburbiul Scheiŭ sub Nr. casei 679 (Podu Crețului Nr. casei 103), ci a-l da pe mai mulțĭ anĭ — décă se va puté — în arendă spre înființarea altei întreprinderĭ industriale.

Amatorii de acest obiect sunt decĭ poftițĭ a presenta ofertele lor la subscrisul Magistrat până Marțĭ în 23 Octomvrie a. c.

Brașov, în 11 Sept. 1900.

6014,2—3 *Magistratul orășenesc.*

A V I S.

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reînoi orĭ și când dela 1-ma și 15 a fie-cărei lunĭ.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans."

ANUNCIURI
(inserțiunĭ și reclame)

sunt a se adresa subscrisei administrațiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Admi istr. „Gazetei Trans."

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.